

1. Aşağıdakı faktorlar qrupunun hansı mühüm iqlim faktorlarıdır?

- √ Temperaturudur, nəmlik, havanın hərəkət sürəti;
- Biotik faktorlar;
- Optik diapozonun şüalanmaları;
- Texnogen faktorlar.
- İonlaşdırıcı şüalanmalar;

2. İş yerində mikroiklimatın əsas parametrləri hansılardır?

- A) İş yerində havanın tərkibindəki oksigenin miqdarı
- İş yerində havanın tərkibindəki tozun miqdarı
- √ İş yerində havanın temperaturu, nisbi nəmliyi, axma sürəti
- İş yerində havanın tərkibindəki ionların miqdarı
- İş yerində havanın tərkibindəki azotun miqdarı

3. əməyin mühafizəsi üzrə təlimatlara aid edilir:

- √ Xəsarət alan işçilər üçün təhlükəsizlik qaydaları üzrə növbədən kənar təlimatlar
- Daxili intizam qaydaları üzrə təlimatlar
- Təhlükəsizliyə aid olan təkliflərin verilməsi üzrə təlimatlar
- Həmkarlar ittifaqlarının hüquqları üzrə təlimatlar
- Müəssisəyə daxil olan kənar şəxslər üçün təlimatlar

4. İstehsalatla əlaqədar baş verən bədbəxt hadisələr hansı formalı aktla sənədləşdirilir.

- BT- formalı aktla
- √ H-1- formalı aktla
- 2H- formalı aktla
- 4T- formalı aktla
- GT- formalı aktla

5. Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:

- eroziya ;
- sürüşmə;
- çirklənmə;
- √ torpağın terraslaşdırılması.
- şoranlaşma;

6. Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- √ turizmin inkişafında;
- kənd təsərrüfatının inkişafında ;
- qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;
- suvarma kanallarının çəkilməsində;
- sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;

7. Kür-Araz regionunda xarakterik eroziya növüdür:

- səth eroziyası;
- √ irriqasiya eroziyası;
- su eroziyası;
- doğru cavab yoxdur.
- külək eroziyası;

8. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən amillərdəndir:

- √ kurort turizmin inkişafı
- təbii resurslardan səmərəli istifadə
- meyvə tərəvəz konservi müəssisələri
- doğru cavab yoxdur
- qərzəkli meyvəçiliyin inkişafı

9. Şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:

- Abşeron -Qobustanda;
- Lənkəran ovalığında;
- Qarabağ və Haramı düzlərində;
- √ Kür-Araz ovalığında;
- Samur-Dəvəçi ovalığında;

10. Təbii dağ göllərinin başlıca çirklənmə səbəbi:

- ətrafında əkinçiliyin inkişafıdır;
- balıqçılığın inkişafıdır;
- quşçuluğun inkişafıdır;
- doğru cavab yoxdur;
- √ turizmin inkişafıdır ;

11. Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:

- rekultivasiya;
- torpaq kadastrı;
- torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;
- √ intensiv istifadə ;
- fitomeliorasiya;

12. Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :

- heyvanların normal otarılmasından;
- sanitariya kəsilmədən;
- √ turizmin inkişafından;
- doğru cavab yoxdur ;
- arıçılığın inkişafından;

13. Atmosferin çirklənmə səbəblərindən biridir:

- qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi;
- tramvay və trolleybuslardan geniş istifadə
- √ köhnə avtomobillər;
- doğru cavab yoxdur
- tullantıların kompleks emalı;

14. Atmosferin əsas çirklənmə növlərindən biridir:

- bakteriyalar;
- gübrələr;
- √ kimyəvi ;
- bioloji;
- bitki sporları

15. Araz çayını daha çox çirkləndirən ölkə:

- Türkiyə ;
- İran;
- Azərbaycan;
- Gürcüstan;

√ Ermənistan;

16. Çirkab suların təmizlənmə üsullarındandır:

- bioloji, fiziki;
- √ kimyəvi,bioloji;
- üzvü, bioloji;
- fiziki-üzvü;
- doğru cavab yoxdur;

17. Xroniki peşə xəstəliyi nə vaxt yaranır?

- İldırım vurma hallarında
- İlan vurma hallarında
- Elektrik cərəyanı vurduqda
- Hərəkət edən maşın və mexanizmlərin təsirindən zədələnmə hallarında
- √ Zərərli istehsalat amillərinin uzunmüddətli təsirindən yaranır

18. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən peşə xəstəliyi dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- Qrip xəstəliyi
- √ Zərərli əmək şəraitinin insan orqanizminə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəliklər
- Vərəm xəstəliyi
- Qara yara xəstəliyi
- Vəba xəstəliyi

19. Azərbaycan ərazisində əmək vəzifəsini yerinə yetirərkən xarici ölkə vətəndaşları ilə baş vermiş bədbəxt hadisə necə təhqiq edilir?

- Xarici təşkilatın təklifi əsasında
- √ Azərbaycan Respublikasının əmək və əməyin mühafizəsi sahəsində tərəfdar çıxdığı Beynəlxalq sazişdə nəzərdə tutulmuş qaydalar əsasında
- Xarici Dövlətdə mövcud olan qanunvericilik əsasında
- Müəssisənin həmkarlar və əməyin mühafizəsi şöbəsinin birgə qərarından
- İşçinin vəkiliinin göstərişi əsasında

20. İzafi nəmliyə görə tələb olunan hava sərfi

(m³/saat)

G – otağa daxil olan izafi nəmliyin miqdarı, q/saat

d_x, d_a – uyğun olaraq xaric olan və daxil olan hava tərkibindəki nəmliyin miqdarı, m q/m³

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_a - d_x}$$

√

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_x - d_a}$$

•

$$Q = \frac{(d_x - d_a)}{G \cdot 10^3}$$

•

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_x}$$

•

$$Q = \frac{G \cdot 10^3}{d_d}$$

21. Havanın nisbi nəmliyi doymuş su buxarı təzyiqi ilə necə ifadə edilir?

$(P_{s,b})_f$ - havadakı faktiki su buxarının parsial təzyiqi, Pa

$(P_{s,b})_t$ - həmin temperaturda havanın su buxarı ilə tam doyma halında su buxarının parsial təzyiqi, Pa

$$\varphi = (P_{s,b})_f \cdot (P_{s,b})_t \cdot 1000$$

$$\varphi = \frac{(P_{s,b})_f}{(P_{s,b})_t} \cdot 1000$$

$$\varphi = 0,1 \frac{(P_{s,b})_f}{(P_{s,b})_t}$$

$$\varphi = \frac{(P_{s,b})_f}{(P_{s,b})_t} \cdot 100\%$$

$$\varphi = (P_{s,b})_f \cdot (P_{s,b})_t$$

22. Səxə daxil olan zərərli qazın miqdarı (q, q/saat) məlum olarsa tələb olunan hava sərfi necə tapılır?

Səxə daxil olan zərərli qazın miqdarı (q, q/saat) məlum olarsa tələb olunan hava sərfi necə tapılır (m³/saat)

C_n – sızan qazın yolverilən qatılığı mq/m³

C_0 – verilən havada qazın qatılığı mq/m³

$$Q = \frac{q \cdot 10^3}{C_n - C_0}$$

$$Q = \frac{q \cdot 10^3}{C_n - C_0}$$

$$Q = q(C_0 - C_n)$$

$$Q = q(C_n - C_0)$$

$$Q = \frac{q \cdot 10^3}{C_0 - C_n}$$

23. Monoqrafik təhlil üsulu ilə nə öyrənilir?

- Təhlükəsizlik texnikası qaydaları
 - Əmək qanunvericiliyi
 - Əmək təhlükəsizliyi standartları
 - Yanğın təhlükəsizliyi normaları
- √ İstehsal obyektlərində potensial təhlükəli və zərərli amillər, texnoloji prosesin istehsalat sanitariyası və təhlükəsizlik texnikası tələblərinə uyğunluğu

24. Sənaye müəssisələri, istehsalat və sanitariya – məişət otaqlarının layihələndirilməsində əsasən neçə tələb irəli sürülür?

- √ 10
- 9
 - 7
 - 11
 - 8

25. Tüstü, qaz və toz istehsalat zərəri buraxan müəssisədə yaşayış binalarının hansı hissəsində yerləşdirilməlidir?

- √ Yaşayış binalarının külək tutulmayan tərəfində;
- Yaşayış binalarının solunda.
 - Yaşayış binalarının sağında;
 - Yaşayış binalarının arxa tərəfində;
 - Yaşayış binalarının külək tutan tərəfində;

26. Müəssisənin ərazisində tikililər və istehsalat qurğular planlaşdırıldıqda nə nəzərə alınmalıdır?

- Titrəyişlər;
 - Elektrik xətləri;
 - Qaz təminatı.
 - Maşınların hərəkəti;
- √ Küləyin istiqaməti və binaların işıqlandırılması;

27. Tikinti meydançasının təşkili zamanı hansı işin görülməsi baş planda nəzərdə tutulur?

- √ Əhəlinin yerləşdirilməsi;
- Çəpərləmə.
 - İşıqlandırmaq;
 - Müvəqqəti nəqliyyat yollarının çəkilməsi;
 - Axıntı suların kənarlaşdırılması;

28. əməyin və istehsalat şəraitinin işçilərin işgüzarlığı və sağlamlığına təsirini öyrənən elm və ya sistem hansıdır?

- İstehsalat sanitariyası;
 - Tibb.
 - Ekologiya;
 - Hüquq;
- √ Əməyin gigiyenası;

29. Sənaye müəssisələrində sağlam – gigiyenik şərait yaratmaq məqsədi ilə layihələrdə hansı otağın olması nəzərdə tutulmalıdır?

- Oxu zalı;
 - İdman zalı;
- √ Sanitariya – məişət otaqları;
- Səhiyyə məntəqəsi.
 - Oxu və idman zalı;

30. Açıq havada işlər aparılarkən sanitar – gigiyena məsələlərinin həllini çətinləşdirən neçə səbəb var?

- √ 2
- 8

- 3
- 4
- 1

31. İstehsalat sanitariyası nə deməkdir?

- √ Zəhərli istehsalat amillərinin təsirini qarşısını alan təşkilatı, gigiyenik və sanitariya texniki tədbirlər sistemidir;
- İstehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəbini öyrənən elmdir;
- Nəqliyyat hadisəsinin qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;
- Bədbəxt hadisənin qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;
- Yanğının qarşısını alan texniki tədbirlər sistemidir;

32. Əmək gigiyenası nəyi öyrədir?

- √ Əmək prosesinin və istehsalat mühitinin insanın işgüzarlığına və sağlamlığına təsirini öyrədən elmdir;
- Nəqliyyat hadisəsinin səbəbini öyrənən elmdir.
- Yanğın təhlükəsizliyini öyrənən elmdir;
- Bədbəxt hadisənin səbəbini öyrənən elmdir;
- İstehsalat prosesini öyrənən elmdir;

33. Zəhərlənmə zamanı tibbi müəssisənin həkimi hara məlumat verməlidir?

- √ Yerli sanitariya epidemiologiya stansiyasına (SES);
- Dövlət müfəttişliyinə.
- Sex rəisinə;
- Rəhbərliyə;
- Tibbi müəssisəsinə;

34. Zərərliyə neçə faizi ehtiyatsızlıqdan, mühafizə vasitələrindən qeyri – düzgün istifadə edilmədikdən baş verir?

- 14
- 10
- √ 13
- 15
- 12

35. Zərərliyə neçə faizi təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmamasından baş verir?

- √ 14
- 15
- 12
- 10
- 20

36. Zərərliyə neçə faizi təşkilatı və şəxsi səbəblərdən baş verir?

- √ 70
- 60
- 90
- 50
- 80

37. Son illər texniki və sanitariya – gigiyena səbəblərdən baş verən bədbəxt hadisələrin azaldılması nə ilə izah edilir?

- Sanitar – gigiyenik qaydalara düzgün riayət edilməməsi ilə;
- Texnikadan düzgün istifadə edilməməsi ilə.
- √ Elmi texniki tərəqqinin sürətlə inkişafı ilə;
- Maşınların düzgün idarə edilməsi ilə;
- Əməyin mühafizə qaydalarına düzgün riayət edilməsi ilə;

38. İstehsalatda baş vermiş bədbəxt hadisələrin səbəbləri qrupuna aiddir:

- Təbii
- Hərbi
- Sosial
- Ekoloji
- ✓ Texniki

39. İZ formalı akt kim tərəfindən tərtib edilir?

- Həmkarlar təşkilatları tərəfindən
- Polis tərəfindən
- Müfəttiş tərəfindən
- ✓ İşəgötürən tərəfindən komissiyanın təhqiqat aktı əsasında
- İşçi tərəfindən

40. Kəskin peşə xəstəliyinə aid edilir:

- Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə on iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik
- Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə yeddi iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik
- ✓ Zərərli istehsalat amillərinin işçiyə bir iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik
- Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə üç iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik
- Zərərli istehsalat alimlərinin işçiyə beş iş növbəsindən artıq olmayan müddətdə təsiri nəticəsində əmələ gələn xəstəlik

41. İstehsalatda baş verən bədbəxt hadisələr hansı halda İZ formalı aktla rəsmiləşdirilir?

- İşçi aldığı zədədən on iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə
- İşçi aldığı zədədən üç iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə
- İşçi aldığı zədədən beş iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə
- İşçi aldığı zədədən yeddi iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə
- ✓ İşçi aldığı zədədən bir iş günündən artıq müddətə əmək qabiliyyətini itirdikdə

42. İstehsalat ilə əlaqədar zədələrə nə aid edilir?

- Sərxoş vəziyyətdə iş gördükdə zədələnmə
- ✓ İşəgötürənin yazılı sərəncamına əsasən, əmək vəzifəsini şəxsi minik maşınında yerinə yetirdiyi vaxt işçinin aldığı zədə
- Cinayət etdiyi zaman
- Təbii ölüm
- İntihara cəhd

43. əmək mühafizəsində ümumilikdə bədbəxt hadisələr neçə qrupa bölünür.

- altı əsas qrupa
- beş əsas qrupa
- dörd əsas qrupa
- iki əsas qrupa
- ✓ üç əsas qrupa

44. İstehsalatda təsadüf edilən istehsal zərərləri neçə qrupa bölünür

- 8qrupa
- 2qrupa
- ✓ 3qrupa
- 6qrupa
- 7qrupa

45. Müdiriyyət N-1 formalı aktın tərtib olunmasından imtina edərsə, zərərçəkmiş şəxsin bu haqda şikayət ərizəsinə neçə günə həmkarlar komitəsi baxıb rəy verməlidir?

- 6 günə

- 15 günə
- 10 günə
- 8 günə
- ✓ 7 günə

46. N-1 formalı akt tədqiqat materialları ilə birlikdə müəssisədə neçə il saxlanılmalıdır?

- ✓ 45 il
- 20 il
- 30 il
- 35 il
- 40 il

47. Məişətlə əlaqədar bədbəxt hadisələr hansı aktla rəsmiləşdirilir?

- ✓ BT formatı
- AB formatı
- AS formatı
- AD formatı
- BE formatı

48. Pəncərə oyuqlarından işıqlanan binalar arasındakı sanitariya məsafəsi nə qədər olmalıdır?

- 17 m olmalıdır;
- ✓ Qarşıdakı binanın hündürlüyündən və ya 12 m – dən az olmamalıdır;
- 15 m olmalıdır;
- Qarşıdakı binanın hündürlüyündən olmamalıdır;
- 18 m olmalıdır;

49. Havada, suda və torpaqda zəhərli maddələrin azalmış miqdarının bu dəyişikliyi yaradan kapitalın hər vahidinə olan nisbəti

- $K \times C = \Delta B$
- $C = \Delta B / S$
- ✓ $C = \Delta B / K$
- $C = \Delta B / 1,05 \times K$
- $C = \Delta B \times K$

50. Ekoloji uçotda məsrəf və nəticələrin təhlili zamanı hansı qiymətləndirmə metodundan istifadə olunur ?

- ✓ Ehtimal edilən qiymətləndirmə metodu
- Balans metodu
- Nisbi qiymətləndirmə metodu
- Orta qiymətləndirmə metodu
- İndeks metodu

51. Yer qabığı və üst mantiya da daxil olmaqla səthin üst hissəsinin adı

- quraqlıq zonası
- ✓ litosfera
- mantiya
- zontiya
- rütubətli zona

52. Torpağın normativ qiyməti hansı hallarda meyar kimi istifadə olunur

- alqı-satqı
- ipoteka və sığortalanma
- nizamnamə və icarəyə verildikdə
- torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi
- ✓ alqı-satqı, ipoteka və sığortalanma, torpaq sahəsinin bir kateqoriyadan digərinə verilməsi

53. Meşəlik sahəsinin ümumi mütləq artımı neçə hesablanır?

- Regionun meşəlik sahəsinin regionun ümumi sahəsinə bəlməklə
- Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhalinin sayına bəlməklə
- Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəsinə çıxmaqla
- ✓ İl ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq artımını əsas dövrdəki meşəlik sahəsinə bəlməklə
- Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhalinin ümumi sayına bəlməklə

54. Təbii sərvət statistikasında tətbiq edilən əsas qruplaşdırmalar hansılardır

- təzələmə bilən və bilməyənlər
- ✓ mülkiyyət formasına görə və təzələmə bilən və bilməyənlər, istehsal olunan və olunmayanlar, tərkib üsurləri və təyinatına görə, kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- tərkib üsurləri və təyinatına görə
- kəşf edilmə dərəcəsinə görə və regionlar üzrə
- istehsal olunan və olunmayanlar

55. Tullantılar nə üçün təkrar emal olunur ?

- ✓ Təbii resurslardan istifadəni minimuma endirmək üçün ;
- Ekoloji sabitlik yaratmaq üçün ;
- Atmosferi təmiz saxlamaq üçün ;
- Litosferi təmiz saxlamaq üçün ;
- Xammala qənaət endirmək üçün ;

56. Sənaye tullantıları ən çox hansı sahələrdə müşahidə olunur ?

- Geoloji – kəşfiyyat işlərində
- Neft - qaz quyularının qazılmasında
- Geoloji axtarış işlərində
- Faydalı qazıntı yataqlarının istismarında
- ✓ Dağ – mədən sənayesində

57. Vegetasiya müddətində bitkilərin normal inkişafına lazım olan suyun miqdarı:

- $M=(T-j) / (\Delta E+B)$
- $M= (\Delta E+B) - (T-J)$
- ✓ $M= T-J-\Delta E+B$
- $(M= T-J) - (\Delta E-B)$
- $M=(T-j) \times (\Delta E+B)$

58. ətraf mühitin sağlamlıq üçün əlverişli olması göstəriciləri

- ətraf mühitdən asılılıq
- sağlamlığın vəziyyəti
- sağlamlıq dərəcəsi
- ✓ ətraf mühitdən asılılıq, sağlamlığın vəziyyəti
- sağlamlığın bərpası

59. Ekoloji sistemlərin təsviri və monitorinqi zamanı istifadə edilən metodları öyrənən elm sahəsinin adı

- ekologiya
- ekologiya maliyyəsi
- ekologiya auditi
- ✓ ekologiya statistikas
- ekologiya iqtisadiyyatı

60. Mühitə zərərli olan fəaliyyət növlərini dayandırdıqda təbiətin korlanmasına qarşı çəkilən həqiqi və ya müvəqqəti xərclər göstəricisi

- renta haqqı
- tədavül xərcləri
- istehlak xərcləri
- istehsal xərcləri
- ✓ keçid xərcləri

61. Torpaq ehtiyatları statistikasının göstəriciləri sistemi neçə bölmədən ibarətdir

- 9
- 7
- 2
- ✓ 5
- 3

62. Yer kürəsinin hansı qitəsi sülh və əməkdaşlıq materiki adlanır

- Buzlu şimal
- Asiya
- ✓ Antraktida
- Afrika
- Avropa

63. ətraf mühitin qorunmasının beynəlxalq obyekt deyil

- ✓ Kosmos
- Yerin təki
- Antraktida
- Atmosfer havası
- Dünya okeanı

64. ətraf mühitin qorunması ilə bağlı monitorinq hansı alt sistemə bölünür

- isti və soyuğun təsiri
- atmosfer, hava və su
- ✓ fiziki, kimyəvi və bioloji
- fiziki, azon və biosfera
- kainat və səma

65. ətraf mühit komponentlərinin kompleks göstəricilərinin mütləq qiymətinin hesablanması göstəricisinin adı

- OPA
- V
- ✓ EVİ
- OPAQİ
- AQİ

66. ətraf mühitin qorunmasının Dövlətin hüquq diksiyasından kənar beynəlxalq obyektlərə aiddir

- kosmos
- atmosfer havası
- ✓ antraktida , kosmos , dünya okeanı , atmosfer havası
- avrasiya
- dünya okeanı

67. Çirkab sularının axıdılmasının nəticəsini qiymətləndirmək üçün İL düsturunun aşağıdakı hissəsindən istifadə edilir

- İL1 = EL1 / EL1b
- İL2 = EL1b / EL2b
- İL0 = EL1 / EL2b
- ✓ İL = EL2 / EL2b

- $IL2 = EL1b / EL2$

68. Təbiətin qorunması tədbirləri üçün cari məsrəfləri müəyyənləşdirərkən bütün əmtəəlik məsulun dəyərindən nəyi çıxmaq lazımdır

- istifadə olunmuş xammalın dəyəri
- zay məhsuldan itkilər
- ✓ zay məhsuldan itkilər, popen ödenişi, istifadə olunmuş xammalın dəyəri
- cari məsrəfləri
- popen ödenişi

69. Torpaqdan k/t-1 məqsədləri üçün istifadə olunduqda torpaqdan istifadə haqqının səviyyəsi göstəricisi

- $S = P/N3$
- $S = P-N3/100$
- $S = P+N3/100$
- $S = N3/ P$
- ✓ $S = PN3$

70. Torpağın çürümüş bitki və heyvan mənşəyli maddələrdən ibarət olan üzvi komponent

- ✓ humus
- təbii peyin
- quş peyini
- həşərat çürüntüsü
- torf

71. Azərbaycanda çoxlu sayda kiçik vulkanik püskürmə ərazisi

- Abşeron
- Xızı
- ✓ Yasamal
- Qobustan
- Şamaxı

72. Bakı şəhərində ən ciddi torpaq sürüşməsinə məruz qalan ərazi

- Neft daşları
- Binəqədi
- Xırdalan
- ✓ Bayıl
- Balaxanı

73. BMT-nin İqlim dəyişmələri üzrə çərçivə konvensiyası hansı ilə təsadüf edir

- 1948-ci il
- 2010-cu ilə
- 1960-cı ilə
- 1993-cü ilə
- ✓ 2000-ci ilə

74. Meşəliklər hansı səbəbə görə torpağın eroziyasının yayılmasını ləngidir

- su ilə eroziya
- külək yolu ilə
- qızmar günəş
- buzluqların artması
- ✓ külək və su yolu ilə

75. əhalinin hər nəfərinə düşən meşəlik sahəsi necə hesablanır?

- √ Regionun meşəlik ilə əhatə olunmuş sahəsinin regionda yaşayan əhəlinin ümumi sayına bölməklə
- Meşəliklərin hesabat dövründəki sahəsindən əsas dövrdəki sahəni çıxmaqla
- II ərzində meşə materiallarının ümumi mütləq sahəsinə bölməklə
- Regionun meşəlik sahəsinə regionun ümumi sahəsinə bölməklə
- Meşəlik ərazidə kök üstə olan meşə materiallarının m3 –la həcmi həmin ərazidə yaşayan əhəlinin sayına bölməklə

76. 2005-ci ildə Azərbaycan ərazisində meşə örtüyünün sahəsi 32%, 2012-ci ildə isə 36 % təşkil etmişdir. Həmin dövr ərzində meşə sahəsi necə dəyişmişdir

- √ 112,5 %
- 140,1%
- 110,0%
- 105,0%
- 130,3%

77. A kateqoriyasına aid olan ehtiyatlar hansı tələbləri ödəməlidir

- yatağın tipi, həcmi və səmərəli qalınlığı
- √ yataqların yerləşməsi, forması və texnoloji xüsusiyyətləri
- əvvəlcədən qiymətləndirilməsi üçün sahəsi açılmış yataqlar
- yataqların sərhəddinin müəyyən edilməsi
- kəşfiyyat işi aparılmışdır

78. Sanitar mühafizə zonasının ərazisində hansı işləri görmək lazımdır?

- √ Ərazini abadlıqlaşdırmaq və yaşıllaşdırmaq;
- Ərazidə səhiyyə müəssisəsi tikmək;
- Ərazidə məktəb tikmək;
- Ərazidə dövlət idarəsi tikmək.
- Ərazidə yaşayış binası tikmək;

79. İstehsalat zədələnmələrinin hansı sanitariya – gigiyena qrupuna aiddir?

- √ Qeyri – normal meteoroloji şəraitin olması;
- Texnoloji reqlamentin və rejimlərin pozulması;
- Ağır və təhlükəli işlərin lazımi qədər mexaniklədirilməsi;
- İşçilərdə özünə nəzarətin zəifləməsi.
- Əmək intizamının aşağı səviyyədə olması;

80. Aşağıdakılardan hansı əməyin gigiyenası elminin tədqiqat pretmetinə deyil, istehsalat sanitariyasının həll etdiyi məsələlərə aiddir?

- √ Zərərli və zəhərli istehsalat faktoru üçün yol verilən normaların təyini;
- Fərdi mühafizə vasitələrinin yaradılması;
- Sanitar – məişət qurğularının tədqiqi;
- Fərdi mühafizə vasitələrinin yaradılması.
- Texnoloji proseslərin öyrənilməsi;

81. Zərərliyə neçə faizi icazə olmadan işin yerinə yetirilməsi və təhlükəli sahədə yerləşməsi ucbatından baş verir?

- √ 11
- 7
- 12
- 15
- 10

82. İstehsalat xarakteristikasına görə birinci qrup proseslərə aid olur?

- Normal olmayan metroloji şəraitdə keçən proseslər
- Xüsusi rejim tələb edən proseslər
- Yeraltı şəraitdə aparılan proseslər

- √ Normal metroloji şəraitdə keçən zərərsiz istehsalat prosesləri
- Kəskin zərərlik amilləri ilə xarakterizə olunan proseslər

83. İnsan operator tərəfindən bir dəqiqə ərzində iki və daha çox dəfə yerinə yetirilən əməliyyatlar hansı kateqoriyaya aid edilir?

- √ Çox tez-tez görülən əməliyyatlar
- Hərdənbir görülən əməliyyatlar
- Sürətlə görülən əməliyyatlar
- Ləng görülən əməliyyatlar
- Tez-tez görülən əməliyyatlar

84. Travmatizmin iqtisadi təhlil üsulu ilə nə öyrənilir?

- İşçilərin təlimatlandırılmasının səmərəliliyi
- Əmək mühafizəsinin maliyyələşdirilməsi mənbələri
- √ İstehsalat travmatizmindən müəssisəyə dəyən iqtisadi zərər
- Zərər çəkmiş işçilərin təminatı yolları
- Təhlükəsizlik tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi imkanları

85. Travmatizmin qruplaşma üsulu nə deməkdir?

- İşçilərin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğu
- İşəgötürənlərin bilikləri
- Meteoroloji şərait
- √ Eyni xarakterli zədələnmələr ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr
- İşəgötürənlərin öhdəlikləri və vəzifələri

86. Xarici dövlət ərazisində olan Azərbaycan müəssisəsində istehsalatda bədbəxt hadisə kim tərəfindən təhqiq edilir?

- Azərbaycanın həmin dövlətdə səfirliyi tərəfindən
- √ Həmin müəssisə rəhbərinin əmri ilə müəssisə işçilərindən ibarət komissiya tərəfindən
- Həmin dövlətin polisi tərəfindən
- Həmin dövlətin prokurorluğu tərəfindən
- Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən

87. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiqat komissiyasına kim sədrlik edir?

- Prokuror
- Mülkiyyətçi
- İşəgötürən
- Həmkarlar təşkilatının nümayəndəsi
- √ Dövlət Əmək Müfəttişliyinin vəzifəli şəxsi

88. İkinci sinif zərərli istehsal müəssisələrin qoruyucu sanitariya zonasının eni (metrlə):

- 1000
- 300
- √ 500
- 100
- 50

89. Müəssisədə dövlətə xəstəxana xətti ilə dəyən maddi zərəri aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin etmək olar?

- $M=(B+b)P-5,26n+6,99m$

√

$$M_1=(B+b_1)P+5,26n_1+6,99n_2$$

$$M_1 = (A + a_1) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M_1 = (M + m_3) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M_1 = (B + b_1) \cdot A + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

90. Vatt üsulu ilə süni işıqlandırmanın hesablanmasında istifadə olunan düstur hansıdır?

E – işıqlanma norması; K – ehtiyat əmsalı, S – səxin sahəsi, E_{or} – orta horizontal işıqlanma

$$W = 10ESK$$

√

$$W = \frac{ESK}{10^3 \cdot E_{or}}$$

$$W = 10^5 ESK$$

$$W = 10^{-3} ESKE_{or}$$

$$W = 10^3 ESKE_{or}$$

91. Antoqonist zəhərli maddələr hansı maddələrdir?

√ Orqanizmdə yığıldıqda biri digərinin təsirini azaldan maddələr

- Orqanizmdə yığılan yüksək molekullu maddələr
- Orqanizmdə yığılan az molekullu maddələr
- Orqanizmdə yığılan neytral maddələr
- Orqanizmdə yığıldıqda biri digərinin təsirini artıran maddələr

92. Qeyri – normal meteoroloji şərait istehsalatda təsadüf edilən istehsal zərərlərinin hansı qrupuna daxildir

- İstehsal binalarının həcmindən
- İstehsalat texnologiyasından
- √ İstehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olan zərərlər qrupuna
- Əmək prosesinin xüsusiyyətindən asılı olan zərərlər qrupuna
- İstehsalat binalarının ümumi məişət avadanlıqlarındakı çatışmamazlıqdan.

93. Bədbəxt hadisədən müəssisəyə dəyən illik maddi zərər aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

√

$$M_1 = (A + a_1) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M_1 = (M + m_3) \cdot P + 5,26n_1 + 6,99n_2$$

$$M=(0,6T+1,28P)b +15T$$

$$M_1=(B+b_1) \cdot A+5,26n_1+ 6,99n_2$$

$$M_1=(B+b_1) \cdot P+5,26n_1+ 6,99n_2$$

94. İki və daha artıq adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr zamanı hansı nazirlikdə müzakirə olunur?

✓ AR Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyində;

- İqtisadi inkişaf nazirliyində;
- Dövlət əmək müfəttişliyində;
- Həmkarlar təşkilatı.
- Fövqəladə hallar nazirliyində;

95. Bədbəxt hadisələrin texniki səbəbləri qrupuna aiddir:

- Texnoloji prosesin pozulması
- ✓ Texnoloji prosesin təkmil olmaması
- Avadanlığın düzgün planlaşdırılmaması
- Görülən işə rəhbərliyin və nəzarətin olmaması
- Təhlükəsizlik texnikası üzrə təlimatların pozulması

96. Süni işıqlandırmanın hesablanma üsuluna aid edilir:

- ✓ İşıq seli üsulu
- Parlaqlıq üsulu
- İşıqı əksətmə üsulu
- İşıqlandırma dərəcəsi üsulu
- Lampa üsulu

97. Xroniki zəhərlənmələr necə əmələ gəlir?

- ✓ Uzun müddət insan orqanizminə kiçik miqdarda daimi təsirdə;
- Zəhərli maddələrin miqdarı normadan az olduqda;
- Qısa müddət ərzində böyük miqdar maddənin təsiri altında;
- Təmiz havanın təsiri altında.
- Normal şəraitdə maddənin təsirindən;

98. Zədələnmələr neçə qrupa bölünür?

- ✓ 2
- 3
- 5
- 8
- 4

99. Peşə xəstəlikləri nə vaxt yaranır?

- ✓ Peşə zəhərlənmələrinin təsiri nəticəsində ;
- Müdiriyyətin tapşırığını yerinə yetirərkən;

- Təşkilatın nəqliyyatında fəhlə və qulluqçuları iş yerinə apararkən;
- İş yerindən qayıdarkən;
- Bədbəxt hadisə nəticəsində;

100. Bədbəxt hadisələr zamanı Topoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?

- ✓ Bədbəxt hadisələr baş vermiş avadanlıqların yerləşmə planları şərti işarələr üzrə qeydə alınır və təhqiq edilir;
- Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
- Hadisələr xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilir;
- Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistika materialları təhqiq edilir.
- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri təhqiq edilir;

101. İstehsalat zədələnmələri və peşə xəstəlikləri neçə üsulla təhqiq edilir?

- ✓ 8
- 7
- 6
- 9
- 4

102. Ağırliq əmsalı hesabat dövründə neçə bədbəxt hadisəyə düşən iş gününün sayıdır?

- ✓ 1
- 50
- 100
- 1000
- 10

103. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin təhqiqi və uçotu haqqında əsasnaməyə əsasən hansı bədbəxt hadisələr araşdırılır?

- ✓ Gün ərzində istehsalatda və ondan kənarında, müdiriyyətin tapşırığını yerinə yetirərkən, fəhlə və qulluqçuları işə aparıb gətirərkən;
- Özünəqəsd;
- Zərərçəkənlərin cinayət törədərkən aldığı zədə;
- İntihar hadisələri zamanı.
- Təbii ölüm;

104. İstehsalat zədələnmələrinin hansı psixofizioloji səbəblər qrupuna aiddir?

- ✓ İşçilərdə özünə nəzarətin zəifləməsi;
- Şəxsi gigiyena qaydalarının pozulması;
- Təhlükəsizlik əmək üsullarının işçilərə lazımı qədər öyrədilməməsi;
- Əlverişsiz işıqlandırma.
- İş zonasının havasında zərərli qarışıqların norma həddindən artıq olması;

105. İstehsalat travmaları və peşə xəstəliklərinin səbəblərini neçə qrupa bölmək olar?

- ✓ 4
- 6
- 7
- 8
- 5

106. Zərərli istehsalat amillərinin təsiri nəticəsində inkişaf edən xəstəlik hansı xəstəlik adlanır?

- ✓ Peşə xəstəliyi;
- Soyuqdəymə xəstəliyi;
- Şəkər xəstəliyi;
- Qızılca xəstəliyi.
- Sarılıq xəstəliyi;

107. Bədbəxt hadisə və istehsalat travmaları zamanı hansı hadisələr baş verir?
- √ İstehsalata əmək təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması;
 - Zəlzələlər;
 - Yağıntılar;
 - Təbii hadisə.
 - Sürüşmələr;
108. İki və daha artıq adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr haqda lazım gəldikdə hansı nazirliyə məlumat verilir?
- √ AR Nazirlər kabinetinə;
 - Turizm və mədəniyyət nazirliyinə;
 - Fövqəladə hallar nazirliyinə;
 - Daxili işlər nazirliyinə.
 - İqtisadi inkişaf nazirliyinə;
109. Komissiya tərəfindən təklif edilmiş tədbirlərin yerinə yetirilməsi və əməyin mühafizəsi tələbləblərinin yol verilmiş şəxslərin cəzalandırılması barədə müvafiq əmr kim tərəfindən verilməlidir?
- √ Müəssisənin rəhbəri;
 - Həmkarlar təşkilatı;
 - Əməyin mühafizəsi komissiyasının sədri;
 - Dövlət əmək müfəttişliyinin rəhbəri.
 - Sex rəisi;
110. Müəssisənin müdiriyyəti İZ formalı akta əsasən hansı komitənin müəyyən etdiyi formalar üzrə zərərçəkənlər haqqında hesabat tərtib edir?
- √ AR Dövlət statistikasını;
 - “Dövlət daq” texniki nəzarət;
 - Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi;
 - Əmək və əhalinin sosial nazirliyi.
 - Dövlət əmək müfəttişliyi;
111. Xüsusi təhqiqat komissiyası sədrinin sərəncamı ilə hansı komissiya yaradıla bilər?
- √ Ekspert komissiyası;
 - Həmkarlar komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya;
 - Müəssisənin müdiriyyəti və həmkarlar komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya;
 - Əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaradılan komissiya.
 - Müəssisə tərəfindən yaradılmış komissiya;
112. Ağır xəsarətlər zamanı tədqiqat komissiyası tərəfindən neçə ədəd xüsusi tədqiqat aktı tərtib edilməlidir?
- 9
 - 8
 - 7
 - 6
 - √ 5
113. Dövlət əmək müfəttişliyinin yaratdığı komissiyanın tərkibinə kimlər daxil edilir?
- √ Xəsarət baş vermiş müəssisənin yuxarı orqanının və müəssisənin rəhbər vəzifəli nümayəndəsi, əməyin mühafizəsi komissiyasının sədri;
 - “Dövlət daq” texniki nəzarət komissiyasının və müəssisənin rəhbərinin nümayəndəsi;
 - Xəsarət alan şəxsin və hadisənin şahidlərinin nümayəndəsi;
 - Sex rəisinin həmkarlar ittifaqı təşkilatının nümayəndəsi;
 - Müəssisənin mühasibat şöbəsinin rəhbəri.
114. Dövlət əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaranmış komissiyaya kim sədrlik edir?

- √ Baş əmək müfəttişliyi;
- Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatının sədri;
- Müəssisənin mühasibat şöbəsinin rəhbəri.
- Sex rəisi;
- Müəssisənin rəhbəri;

115. İZ formalı akta kimin izahatları əlavə edilməlidir?

- Sex rəisinin;
- Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsinə.
- √ Şahidlərin, zərərçəkənin;
- Müəssisənin rəhbərinin;
- Həmkarlar ittifaqı komitəsinin;

116. İZ formalı akt təsdiq edilmək üçün kimə göndərilir?

- Sex rəisinin;
- Əmək mühafizəsi xidmətinin rəisinə;
- Mühasibata.
- Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsinə;
- √ Müəssisənin rəhbərinə;

117. Bədbəxt hadisə zamanı tərtib edilmiş İZ formalı akt neçə nüsxə tərtib edilir?

- √ 5
- 8
- 7
- 6
- 3

118. İstehsalatda baş vermiş yüngül və az ağır xəsarətlərlə yaranan bədbəxt hadisələrin təhqiqatı kim tərəfindən aparılmalıdır?

- √ Müəssisədə yaradılan komissiya tərəfindən;
- Müəssisənin rəhbəri tərəfindən;
- Ərazi üzrə sahə inspektoru.
- Təhlükəsizlik texnikası mühəndisi tərəfindən;
- Həmkərlər təşkilatı tərəfindən;

119. Xəsarətin neçə növü var?

- 6
- 7
- 4
- √ 3
- 5

120. Psixofizioloji təhlil üsulunda nə təhqiq edilir?

- √ Zədələnmələrin fizioloji, psixoloji və sosial səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin psixoloji və sosial səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin fizioloji və psixoloji səbəbləri birlikdə təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin sosial səbəbləri təhqiq edilir;
- Zədələnmələrin fizioloji səbəbləri təhqiq edilir;

121. Bədbəxt hadisələr zamanı İqtisadi üsul nəyi təyin edir?

- √ Zədələnmələrin iqtisadi ziyanını;
- İşəgötürənə dəyən maddi zərəri;
- Mühafizə vasitələrinə dəyən zərəri;

- Texnoloji qurğulara dəyən zərəri.
- İşçiyə dəyən maddi zərəri;

122. Bədbəxt hadisələr zamanı Statistik üsulla nə təhqiq edilir?

- √ Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış materiallar;
- İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi;
- Hadisələrin xüsusiyyətlərinə görə qrupları;
- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri.
- Zədələnmələrin iqtisadi ziyanı;

123. İstehsalat zədələnmələrinin hansı təşkilatı səbəblər qrupuna aiddir?

- √ Ərazinin, yol və keçidlərin qaydada saxlanılmaması, təhlükəsizlik əmək üsullarının fəhlələrə lazımı qədər öyrədilməməsi;
- Texnoloji proseslərin qeyri mükəmməlliliyi;
- Ağır və təhlükəli işlərin lazımı qədər mexanikləşdirilməməsi;
- Material və konstruksiyaların qüsurları.
- Əlverişsiz işıqlandırma;

124. İstehsalat zədələnmələrindən hansı texniki səbəblər qrupuna aiddir?

- √ Maşın və avadanlıqların nasaz olması texnoloji proseslərə əməl edilməməsi;
- İş yerinin təşkilindəki nöqsanlar;
- Material və məmulatların daşınma, iş yerində və anbarda yığılma qaydasının pozulması;
- Texnoloji reqlamentin və rejimlərin pozulması.
- Avadanlıqların, nəqliyyat vasitələrinin və alətlərin istismar qaydalarının pozulması;

125. Bir adamın həlak olması ilə nəticələnən bədbəxt hadisələr hansı orqanlarda müzakirə olunmalıdır?

- √ Dövlət əmək müfəttişliyində;
- Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyində;
- Fövqəladə hallar nazirliyində;
- Həmkarlar təşkilatında.
- İqtisadi inkişaf nazirliyində;

126. Komissiyanın üzvləri kimlərdən yazılı və şifahi izahat almaq hüququna malikdir?

- √ Müəssisənin, onun struktur bölmələrinin rəhbərliyindən, şahidlərdən;
- Sex rəisindən, həmkarlar ittifaqı komitəsindən;
- Xəsarət alan şəxsdən, sex rəisindən, həmkarlar ittifaqı komitəsindən;
- Sex rəisindən, şahidlərdən.
- Xəsarət alan şəxsdən, sex rəisindən;

127. Ağır xəsarətlərlə, qrup halında və ölümlə nəticələnmiş bədbəxt hadisələrin təhqiqatı hansı komissiya tərəfindən təhqiq edilir?

- √ Dövlət əmək müfəttişliyinin rəisinin əmri ilə yaradılan komissiya tərəfindən;
- Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
- Sex rəisi tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;
- Müdiriyyətinin və həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən.
- Müəssisə rəhbərliyi tərəfindən yaradılmış komissiyaya tərəfindən;

128. Bir müəssisə başqa müəssisənin sahəsində iş görərkən işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən təhqiq edilir və uçota alınır?

- √ İş gördüyü müəssisə tərəfindən;
- İş gördüyü və işlədiyi müəssisə tərəfindən;
- Başqa müəssisə tərəfindən;
- Müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.
- İşlədiyi müəssisə tərəfindən;

- 129.** Başqa təşkilat tərəfindən göndərilmiş işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən uçota alınır?
- Müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.
 - Bədbəxt hadisə baş vermiş təşkilat tərəfindən;
 - Zərəçəkənin mənsub olduğu və bədbəxt hadisə baş vermiş təşkilat tərəfindən;
 - Başqa təşkilatlar tərəfindən;
 - ✓ Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilat tərəfindən;
- 130.** Müəssisədə başqa təşkilat tərəfindən göndərilmiş işçi ilə baş vermiş bədbəxt hadisə hansı təşkilat tərəfindən təhqiq edilir?
- ✓ Hadisə baş vermiş müəssisə müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən, zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın nümayəndəsinin iştirakı ilə;
 - Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın yaratdığı komissiya tərəfindən;
 - Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın nümayəndəsinin iştirakı ilə;
 - Zərəçəkənin mənsub olduğu təşkilatın müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən.
 - Hadisə baş vermiş müəssisə müdiriyyətinin yaratdığı komissiya tərəfindən;
- 131.** 14 – cü bəndin barədə hansı təşkilata məlumat göndərilir?
- ✓ Dövlət əmək müfəttişliyinə, əmək mühafizəsi xidmətinin rəisinə;
 - Müəssisə rəhbərliyi tərəfindən təşkil olunmuş komissiyaya, sex rəisinə;
 - “Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə, müəssisənin rəhbərinə;
 - Əməyin xidməti rəisinə.
 - Hadisə baş vermiş müəssisənin rəhbərinə, müəssisənin həmkarlar ittifaqına;
- 132.** Bədbəxt hadisənin təfsilatı haqqında 14 – ci bənd kim tərəfindən doldurulmalıdır?
- ✓ Hadisə baş vermiş sexin rəhbəri;
 - Müəssisənin həmkarlar ittifaqı təşkilatı;
 - Müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən təşkil olunmuş komissiya tərəfindən;
 - Əmək mühafizəsi xidmətinin rəisi tərəfindən.
 - Hadisə baş vermiş müəssisənin rəhbəri;
- 133.** Zərəçəkənin əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi vaxtı qurtaran kimi İZ formalı aktın hansı bəndi doldurulmalıdır?
- ✓ Bədbəxt hadisələrin nəticələri haqqında 14 – cü bənd;
 - Bədbəxt hadisələrin şahidləri haqqında 13 – cü bənd;
 - Xarab olmuş avadanlıq və alətlərin dəyəri haqqında 15-ci bənd;
 - Xarab olmuş avadanlıq və alətlərin dəyəri haqqında 25-ci bənd.
 - Bədbəxt hadisələrin təfsilatı haqqında 11 – ci bənd;
- 134.** İZ formalı akt və materialları ilə birlikdə bədbəxt hadisə qeydə alınan müəssisədə neçə il saxlanmalıdır?
- ✓ 45
 - 55
 - 60
 - 65
 - 50
- 135.** Tədqiqat qurtardıqdan sonra İZ formalı akt kimə göndərilir?
- ✓ Zərəçəkənə, sex rəisinə, əməyin xidməti rəisinə (mühəndisinə, dövlət əmək müfəttişliyinə);
 - Həmkarlar ittifaqı təşkilatına;
 - “Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə;
 - Əməyin xidməti rəisinə.
 - Müəssisənin rəhbərinə, əmək və əhalinin sosial müdafiə nazirliyinə;
- 136.** İZ formalı akta hansı sənədlər əlavə edilməlidir?

- √ İş yerinin (avadanlıqların, qurğuların) vəziyyəti, təhlükəli və zərərli istehsalat amillərini xarakterizə edən planlar, sxemlər və başqa sənədlər;
- Bədbəxt hadisə baş vermiş sahənin planı;
- Müəssisə və bədbəxt hadisə baş vermiş sahənin planı;
- Zərərli istehsalat amillərini xarakterizə edən planlar.
- Müəssisənin planı;

137. Komissiya neçə gün ərzində bədbəxt hadisənin şəraitini və səbəblərini təhqiq edir?

- √ 3
- 5
- 6
- 7
- 4

138. Müəssisənin rəhbəri bədbəxt hadisə baş verdikdən sonra öz əmri ilə hansı tərkibli komissiya yaratmalıdır?

- √ Sex rəisindən, əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, əmək mühafizəsi xidmətinin rəisindən ibarətdir;
- “Dövlət daq” texniki nəzarət;
- Əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, müəssisə rəhbərindən;
- Mülki müdafiə qərarəh rəisi və sex rəisi .
- Sex rəisindən, əməyin mühafizəsi komissiyasının nümayəndəsindən, müəssisə rəhbərindən;

139. Dövlət daq texniki nəzarət komitəsinin yerli orqanlarına bədbəxt hadisə haqqında kim xəbər verməlidir?

- √ Müəssisənin rəhbəri;
- Sex rəisi;
- Həmkərlər ittifaqı komitəsinə;
- Mühasibata.
- Əməyin mühafizəsi xidməti rəisi;

140. Bədbəxt hadisə haqda daha hansı nəzarət komitəsinə xəbər verməlidir?

- √ “ Dövlət daq” texniki nəzarət komitəsinə;
- Ətraf mühitin qorunması komitəsinə;
- FH və HFT komitəsinə;
- Milli təhlükəsizlik nazirliyinə.
- Yanğın söndürmə komitəsinə;

141. Bölmənin rəhbəri bədbəxt hadisə barədə kimə məlumat verməlidir?

- √ Müəssisənin rəhbərinə, əməyin mühafizə xidmətinə, həmkərlər ittifaqı komitəsinə;
- Mətbuata.
- Zərərçəkənin ailəsinə;
- “Dövlət daq” texniki nəzarətə;
- Fəhlələrə;

142. Tədqiqat komissiyası iş başlayanadək iş yerindəki şərait və avadanlıqların vəziyyəti necə olmalıdır?

- √ Hadisənin baş verdiyi anda olduğu kimi saxlanılmalıdır;
- Aparatlar təmirə verilməlidir;
- Aparatlar başqa iş yerinə daşınmalıdır;
- Avadanlıq yeniləri ilə əvəz edilməlidir.
- Aparatların yeri dəyişdirilməlidir;

143. İstehsalatda bədbəxt hadisələrin vaxtında və düzgün təhqiq edilməsi və uçota alınmasına kim məsuliyyət daşıyır?

- √ Müəssisənin rəhbəri;
- Həmkərlər ittifaqı;
- Sex rəisi;

- Baş mühasib.
 - Komissiya;
144. İş yerində işçilərlə müəyyən edilmiş fasilələr zamanı (nahar, texnoloji və s.) baş vermiş bədbəxt hadisələr üzrə İZ formalı aktın tərtib edilməsi haqqında qərarı kim və nə vaxt verməlidir?
- ✓ Komissiya tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
 - Müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən təhqiqat zamanı;
 - Baş mühəndis tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
 - Baş mühasib.
 - Həmkərlər ittifaqı tərəfindən təhqiqat qurtardıqdan sonra;
145. Maşın-İnsan sistemində insan fəaliyyətini xarakterizə edən əsas göstəriciyə aid edilir:
- Bilik
 - Qaydalara əməl etmə bacarığı
 - ✓ Sürət, dəqiqlik, etibarlılıq
 - Dözümlülük
 - İntizam
146. Travmatizmin topoqrafik təhlil üsulu ilə nə öyrənilir?
- İstehsalat obyektinin xəritəsi
 - Bədbəxt hadisələrin təşkilatı səbəbləri
 - Peşə xəstəliklərinin səbəbləri
 - Təhlükəsizlik qaydalarının pozulması səbəbləri
 - ✓ İstehsalat obyektlərində yüksək təhlükəli iş yerləri müəyyən edilir
147. İstehsalatda işçilərin sayı 500-dən yuxarı olduqda əmək mühafizəsi işlərinə rəhbərlik kimə həvalə olunur?
- baş mühəndisə
 - ✓ Əmək mühafizəsi üzrə böyük mühəndisə
 - aparıcı mütəxəssisə
 - baş mütəxəssisə
 - baş texnoloqa
148. İstehsalatda işçilərin sayı 300-dən 500-ə qədər olduqda əmək mühafizəsi işlərinə rəhbərlik kimə həvalə olunur?
- baş mühəndisə
 - ✓ Əmək mühafizəsi mühəndisinə
 - həmkərlər təşkilatına
 - gənclər təşkilatına
 - Texnoloqa
149. əmək qanunlarına düzgün riayət edilməsi üzərində dövlət nəzarəti hansı təşkilata həvalə olunur?
- Daxili işlər nazirliyinə
 - Həmkərlər komitəsinə
 - Gənclər təşkilatına
 - İcra hakimiyyətinə
 - ✓ Baş prokurorluğuna
150. Təkrar təlimat neçə aydan bir aparılır?
- iki aydan bir
 - dörd aydan bir
 - beş aydan bir
 - ✓ altı aydan bir
 - Üç aydan bir

151. İş yerində birinci təlimatı kim aparmalıdır?

- baş mühəndis
- baş mütəxəssis
- ✓ iş yerinin rəhbəri
- həmkarlar təşkilatı
- baş texnoloq

152. Bədbəxt hadisələrin səbəbləri neçə əsas qrupa bölünür?

- ✓ altı qrupa
- dörd qrupa
- üç qrupa
- iki qrupa
- beş qrupa

153. Bədbəxt hadisələr neçə əsas qrupa bölünür?

- altı qrupa
- dörd qrupa
- ✓ üç qrupa
- iki qrupa
- beş qrupa

154. Cari təlimatı kim aparmalıdır?

- baş mühəndis
- aparıcı mütəxəssis
- həmkarlar təşkilatı
- ✓ sahəsinin rəhbəri
- baş texnoloq

155. Növbədənkənar təlimatı kim aparmalıdır?

- müəssisənin rəhbəri
- ✓ iş sahəsinin rəhbəri
- baş mühəndis
- baş texnoloq
- həmkarlar təşkilatı

156. İstehsalatla əlaqədar olan bədbəxt hadisələr hansı formalı aktla rəsmiləşdirilir?

- N-5 formalı
- N-3 formalı
- N-2 formalı
- ✓ N-1 formalı
- N-4 formalı

157. Kəskin zədələnmələr neçə əmələ gəlir?

- Normal şəraitdə maddənin təsirindən;
- Təmiz havanın təsiri altında
- ✓ Qısa müddət ərzində böyük miqdar maddənin təsiri altında;
- Uzun müddət insan orqanizminə kiçik miqdarda daimi təsirdə;
- Zəhərli maddələrin miqdarı normadan az olduqda;

158. Hadisə baş verdikdə Monoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?

- ✓ Əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, avadanlıqlar, əməyin santar – gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
- Əmək şəraiti.

- Mühafizə vasitələri;
- İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemi;
- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri;

159. Ergonomik üsul vasitəsi ilə nə təhqiq edilir və öyrənilir?

- √ İnsan – maşın istehsal mühiti;
- Əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri.
- Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, avadanlıqlar;
- Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistik materiallar;
- Əlverişsiz texniki mənbəli amillər;

160. Bədbəxt hadisələr zamanı Texniki üsulla nə təhqiq edilir?

- Əlverişsiz meteoroloji şərait;
- Mühafizə vasitələri.
- √ Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəsizlik dərəcələri;
- İnsan – maşın istehsal münasibəti sistemləri;
- Hadisələrin baş verməsinin avadanlıqların yerləşmə planında şərti işarələr üzrə qeydə alınması və təhqiq edilməsi;

161. Bədbəxt hadisələr zamanı Topoqrafik üsulla nə təhqiq edilir?

- Əlverişsiz texniki mənbəli amillərin təhlükəlilik dərəcələri təhqiq edilir;
- Hadisələr xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırılaraq təhqiq edilir;
- Müəssisədə bir neçə il ərzində zədələnmələr haqqında toplanmış statistika materialları təhqiq edilir.
- Hadisə baş verdiyi yerdə əmək və texnoloji proseslər, iş yeri, əməyin santariya gigiyenik şəraiti, mühafizə vasitələri və s. birlikdə təhqiq edilir;
- √ Bədbəxt hadisələr baş vermiş avadanlıqların yerləşmə planları şərti işarələr üzrə qeydə alınır və təhqiq edilir;

162. İşıq seli üsulu ilə süni işıqlandırmanın hesabında bir lampanın işıq seli necə təyin edilir?

Z – qeyri müntəzəm işıqlanmanı nəzərə alan əmsal;
 N – lampaların sayı; φ – işıq selindən istifadə əmsalı.

$$F = \frac{ESK\varphi \cdot n}{Z}$$

√

$$F = \frac{ESK \cdot Z}{n \cdot \varphi}$$

•

$$F = ESKZ$$

•

$$F = ESKZn$$

•

$$F = ESKn$$

163. Təhlükəsizliyi təmin edən parametrik normalara aiddir:

- Avadanlığın möhkəmliyini təmin edən normalar
- Avadanlığın nəql edilməsini təmin edən normalar
- Avadanlığın, çəpərlərin qoruyucu vasitələrin təhlükəsizliyi təmin edən hesablama və ölçüləri normaları
- Nəqliyyat yollarının, keçidlərin, binalararası məsafələrin ölçülərinin normaları
- √ Sürəti, təzyiqi, temperaturu və s. məhdudlaşdıran normalar

164. Maşın-İnsan sistemində səhvin ehtimalı hansı düsturla tapılır?

τ_s – emeliyyatın yerinə yetirilmə vaxtı

P_{1i} və P_{2i} – uyğun olaraq birinci və ikinci operatorun S emeliyyatını yerinə yetirərkən edə biləcəyi i tipli sehvin ehtimalı

N – emeliyyatın sayı

n – sehvlərin sayı

$$P = \sum_{s=1}^N \left[\sum_{i=1}^n (P_{1i} + P_{2i}) \right]$$

$$P = \sum_{s=1}^N \left[\tau_s \cdot \sum_{i=1}^n (P_{1i} \cdot P_{2i}) \right]$$

$$P = \sum_{s=1}^N \left[\sum_{i=1}^n (P_{1i} \cdot P_{2i}) \right]$$

$$P = \sum_{s=1}^N \left[\sum_{i=1}^n (P_{1i} - P_{2i}) \right]$$

$$P = \sum_{i=1}^n (P_{1i} + P_{2i})$$

165. İş zonası havasında eyni istiqamətli təsirə malik bir neçə zərərli maddə olarsa onların yolveriləbilən qatılıq həddi hansı şərti ödəməlidir?

C_1, C_2, C_n – müvafiq maddenin havadakı faktiki qatılığı

h_1, h_2, h_n – müvafiq maddenin havadakı yolveriləbilən qatılığı

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 10$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \geq 1$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 1$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 0,1$$

$$\frac{C_1}{h_1} + \frac{C_2}{h_2} + \dots + \frac{C_n}{h_n} \leq 100$$

166. Üçüncü sinif zərərli istehsal müəssisələrin qoruyucu sanitariya zonasının eni (metrlə)

- 50
- 100

- 1000
- 500
- ✓ 300

167. Erqonomika baxımından işin ağırlıq dərəcəsinə görə ikinci kateqoriyaya aiddir:

- İşçinin əhvalı müvəqqəti pisləşdikdə yerinə yetirilən işlər
- Görülən işlər optimal iş şəraitində aparılır
- ✓ İstehsalat amilləri sanitar normaları hədlərində aparılan işlər
- İşçinin işləmə qabiliyyəti pozulduğu vaxt yerinə yetirilən işlər
- İşçinin sağlamlığında patoloji dəyişikliklər yaranan anda görülmə işlər

168. Maşın-İnsan sistemində xarici siqnalizatorlara aid edilir:

- Boy-buxun
- ✓ Görmə, eşitmə
- Susuzluq
- Aclıq-toxluq
- Güc-qüvvət

169. Orqanizmin oksigen tələbatını təmin etmək üçün tələb olunan təmiz havanın həcmi hansı düsturla hesablayırlar

•

$$Q_M = \frac{KG}{3,6} \left(\frac{t_D - t_x}{A} \right)$$

•

$$Q_M = \frac{KG}{3,8} \left(\frac{t_D - t_x}{\tau} \right)$$

•

$$Q_M = 3,8KG(t_D - t_x) + \tau$$

✓

$$Q_M = 3,6KG \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

•

$$Q_M = \frac{KG}{3,8} \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

170. Travmatizmin ağırlıq göstəricisi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

•

$$K_a = \frac{D}{T_1 - T_2}$$

•

$$K_a = \frac{D}{T_2}$$

•

$$K_a = \frac{D}{T}$$

✓

$$K_a = \frac{D}{T - T'}$$

•

$$K_a = \frac{D}{T' - T''}$$

171. Travmatizmin tezlik göstəricisi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

•

$$K_T = \frac{10^4 \cdot T}{P}$$

•

$$K_T = \frac{10 \cdot T}{P}$$

•

$$K_T = \frac{10^2 \cdot T}{P}$$

✓

$$K_T = \frac{10^3 \cdot T}{P}$$

•

$$K_T = \frac{10^5 \cdot T}{P}$$

172. İtkilər və ya istehsalın təhlükəsizlik göstəricisi hansı düsturla təyin edilir?

•

$$K_i = \frac{10^2 \cdot D}{P}$$

•

$$K_i = \frac{10^5 \cdot D}{P}$$

✓

$$K_i = \frac{10^4 \cdot D}{P}$$

•

$$K_i = \frac{10^3 \cdot D}{P}$$

$$K_i = \frac{10 \cdot D}{P}$$

173. İsti səthlərdən ayrılan istiliyin miqdarı hansı düsturla tapılır?

F – estetik ayrılan səthin sahəsi, m²; α – istilikvermə emsalı; t₁ və t₂ – uyğun olaraq otaq havasının və isti səthin temperaturudur.

$$Q = \frac{F_i}{t_1 + t_2}$$

$$Q = \frac{F_i}{\alpha \cdot (t_2 - t_1)}$$

$$Q = F_i \cdot \alpha \cdot t_1$$

$$Q = F_i \cdot \alpha \cdot (t_2 - t_1)$$

$$Q = \frac{F_i \cdot \alpha}{t_2 - t_1}$$

174. Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?

- Geoloji və fiziki dövretmə
- Doğru cavab yoxdur
- Kimyəvi və fiziki dövretmə
- b) Mexaniki və üzvü dövretmə
- ✓ Qazşəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü

175. Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO₂ və H₂O yaradır. Bu proses necə adlanır?

- Birləşmə
- Tənəffüs
- Nəfəsvermə
- ✓ Nəfəsalma
- Ayrılma

176. İstehsalat müəssisələrinin planlaşdırılmasında hər bir işçi üçün bina daxilində ayrılan həcm və sahə ən azı nə qədər olmalıdır?

- 18 m³ həcm, 8 m² sahə
- ✓ 15 m³ həcm, 4,5 m² sahə
- 16 m³ həcm, 6 m² sahə
- 14 m³ həcm, 4 m² sahə
- 17 m³ həcm, 7 m² sahə

177. Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır

- √ istiqamətlənmiş dinamika
- Mövsümü dinamika
- Dövrü dinamika
- Dəyişmək dinamika
- Sutaklıq dinamika

178. Enerjinin bir trofiki səviyyədən digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10%-ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- Bir faiz qaydası
- əlli faiz qaydası
- İyirmi faiz qaydası
- 100 faiz qaydası
- √ on faiz qaydası

179. Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır

- Neytralizm və dayanıqlı
- Strukturlu və proporsional
- Doğru cavab yoxdur
- √ Dominant və edifikator
- Kommensalizm və konsument

180. Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil

- Məkan faktorudur
- Doğru cavab yoxdur
- Dövrü sistem faktorudur
- Trofik faktorudur
- √ Zaman faktorudur

181. ən böyük və davamlı ekosistem

- Atmosferdir
- Coğrafi mühitdir
- √ Biosferdir
- Hidrosferdir
- Geosferdir

182. Sənaye müəssisəsinin layihələndirilməsində daha nəyi düzgün seçmək lazımdır?

- Titrəyişi;
- Səs – küy;
- √ Qoruyucu – sanitariya mühafizə zonasını;
- Havanın təzyiqini.
- Havanın temperaturunu;

183. İşıqlanmanın vahidi nədir?

- m^2
- √ Lk
-

dB

•

sm

•

r/m^3

184. Süni işıqlanma əsasən neçə üsulla hesablanma bilər?

- ✓ 3
- 6
- 5
- 2
- 4

185. Süni işıqlanmanın neçə növü var?

- ✓ 3
- 2
- 4
- 7
- 5

186. Süni işıqlanmada işıq mənbəyi kimi hansı lampalardan istifadə edilir?

- ✓ Gözərmə, lüminessent və ksenon lampalardan;
- Qırmızı vəgöy işıq verən lampalardan.
- Yaşıl işıq verən lampalardan;
- Qırmızı işıq verən lampalardan;
- Göy işıq verən lampalardan;

187. Süni işıqlanma neçə sistemə bölünür?

- 7
- 10
- ✓ 2
- 4
- 3

188. İstehsalın təşkilində işıqlanmaya görə neçə gigiyenik tələblər qoyulur?

- 5
- 6
- ✓ 3
- 4
- 2

189. Hansı dalğa uzunluğu olan oblasda infraqırmızı şüalanma diapazonu yerləşir?

- 320 nm – dən aşağı olan;
- 755 nm – dən aşağı olan.
- ✓ 760 nm – dən yuxarı olan;
- 750 nm – dən aşağı olan;
- 380 nm – dən aşağı olan;

190. Hansı dalğa uzunluğunda olan oblasda ultrabənövşəyi şüalanma diapazonu yerləşir?

- √ 386 – 760 nm – dan aşağı olarsa;
- 790 nm – dan yuxarı olarsa.
- 780 nm – dan yuxarı olarsa;
- 770 nm – dan yuxarı olarsa;
- 386 – 760 nm – dan yuxarı olarsa;

191. Təbii işıqlanma əmsalı hansı cihazla ölçülür?

- √ 10 – 16 tipli obtektiv fotoelektrik lüksmetrlə;
- Fincanlı anemometrlə.
- Elektroaspiratorla;
- İŞV – 1 tipli cihazla;
- Subyektiv lüksmetrlə;

192. Hesablamalarda günorta vaxtı səmanın orta dağınıq işığı il ərzində neçə qəbul edilir?

- 3500 lk;
- 37000 lk.
- √ 5000 lk;
- 4000 lk;
- 38000 lk;

193. Təbii işıqlanma neçə üsulla təşkil edilə bilər?

- 2
- 6
- √ 3
- 4
- 5

194. Optik (görünmə) diapazon nədir?

- √ İnsan gözüünə təsir edib onda işığı hiss etmə təsiri yaradan şüalanma oblastı;
- İnsan beyninə təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilən şüalanma oblastı.
- İnsan qulağına təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilməyən şüalanma oblastı;
- İnsan qulağına təsir edib onda işığa qarşı həssaslıq yarada bilən şüalanma oblastı;
- İnsan gözüünə təsir edib onda işıqlıq hissi yarada bilməyən şüalanma oblastı;

195. ən yaxşı işıqlanmaya hansı işıqlanma daxildir?

- √ Təbii işıqlanma;
- Birgə işıqlanma.
- Yuxarıdan işıqlanma;
- Yandakı işıqlanma;
- Süni işıqlanma;

196. Titrəyiş zamanı rəqsi sürətin səviyyəsi necə təyin edilir?

V – m enbeyin orta kvadrat rəqsi sürəti

V_0 – gücdə hiss olunan rəqsi sürət ($V_0 = 5,6 \cdot 10^{-8} \text{ m/san}$)

•

$$L_v = 20 \lg \frac{V}{V_0}, \text{ dB}$$

•

$$L_v = \frac{V}{V_0} \cdot \lg, \text{ dB}$$

$$L_v = 10 \lg \frac{V}{V_1}; \text{dB}$$

✓

$$L_v = 20 \lg \frac{V}{V_1}; \text{dB}$$

•

$$L_v = 10 \lg \frac{V_1}{V}; \text{dB}$$

197. Təhlükənin nomenklaturası nədir?

- Meteoroloji faktoru göstərən siyahıdır
- Tədqiqatların aparılma yerlərinin siyahıdır
- Terminlərin siyahısıdır
- Aparılan tədqiqatların adlarıdır
- ✓ Müəyyən əlamətlərə görə sistemləşdirilmiş terminlər və adların siyahısı təhlükənin nomenklaturası adlanır

198. Səs-küy nədir?

- Titrəyişdir
- Rəqsi hərəkətdir
- ✓ Müxtəlif tezlikli müxtəlif intensivlikli sadə səs tonları məzmunundan yaranır
- Adi səslərdir
- Hidrodinamik zərbələrdir

199. İstehsalat binalarında havanın hərəkət sürəti hansı cihaz vasitəsi ilə ölçülür:

- Barometr cihazı
- Hidroqraf cihazı
- ✓ Anemometr cihazı
- Taxometr cihazı
- Termometr cihazı

200. İstehsalatda görülən işlər ağırlıq dərəcəsinə görə neçə kateqoriyaya bölünür

- Altı kateqoriyaya
- İki kateqoriyaya
- ✓ Üç kateqoriyaya
- Dörd kateqoriyaya
- Beş kateqoriyaya

201. Mikroiklim şəraitinin dəyişməsi insan orqanizmində nəyə səbəb olur:

- İnsanın həddən artıq yorulmasına
- İnsanın həddən artıq acımasına
- İnsanın həddən artıq qorxmasına
- İnsanın həddən artıq əsəbləşməsinə
- ✓ İnsanın həddən artıq isinməsinə, soyumasına

202. Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

- Litosfer
- ✓ atmosfer
- Hidrosfer
- Ozonosfer

- Biosfer
203. Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi adlanır
- Ekoloji təhlükəli vəziyyət
 - Ekoloji durumun sağlamlaşdırılması
 - ✓ ekoloji təhlükəsizliyin təmini
 - Doğru cavab yoxdur
 - Ekoloji yük
204. Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəli ilə və ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyəyə və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır
- Təhlükəli böhran vəziyyəti
 - Katakлизм
 - Təhlükəli hal
 - ✓ təhlükəli ekoloji vəziyyət
 - Təhlükəli krizis vəziyyəti
205. İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır
- Ekoloji fəlakət
 - Ekoloji krizis
 - Ekoloji təhlükə
 - ✓ ekoloji təhlükəsizlik
 - Ekoloji vəziyyət
206. Havada olan su buxarı su damcılarını əmələ gətirdiyi halda nisbi nəmlik neçə faiz olur?
- ✓ 100
 - 60
 - 20
 - 95
 - 90
207. Nəmliyi ölçmək üçün tətbiq edilən psixrometrlərin neçə növü var?
- ✓ 2
 - 6
 - 5
 - 4
 - 3
208. Nəmliyin neçə növü var?
- 4
 - 2
 - ✓ 3
 - 6
 - 5
209. İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə orta ağırlıqlı işə uyğun gələn enerji sərfi ($V_t - la$) hansıdır?
- 300 – 320
 - 60 – 80
 - ✓ 172 – 293
 - 172 – 160
 - 294 – 300

210. İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə yüngül işlərə uyğun gələn enerji sərfi (Vt –la) hansıdır?

- √ < 172
- >182
- >180
- <120
- <150

211. İstehsalatda işlər ağırlıq dərəcəsinə görə neçə kateqoriyaya bölünür?

- √ 3
- 6
- 5
- 4
- 2

212. Havasında partlayıcı maddələr toplanan binalarda və havadan ağır qazlar ayrılan iş şəraiti olan binalarda hansı ventilyasiya sistemi tətbiq edilir?

- Yuxardan yuxarı;
- Yuxardan və aşağıdan yuxarı.
- √ Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- Aşağıdan yuxarı;
- Yuxarıdan aşağı;

213. Uçucu qazlar ayrılan və ya toz və qaz birlikdə əmələ gələn binalarda hansı ventilyasiya sistemi qurulur?

- Aşağıdan yuxarı;
- Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- Yuxardan və aşağıdan yuxarı.
- Yuxardan yuxarı;
- √ Yuxarıdan aşağı;

214. Hansı ventilyasiya sxemi eyni vaxtda istilik və qaz və ya istilik və toz əmələ gələn binalarda qurulur?

- Aşağıdan yuxarı və aşağı;
- Yuxardan və aşağıdan yuxarı.
- √ Aşağıdan yuxarı;
- Yuxarıdan aşağı;
- Yuxardan yuxarı;

215. Temperatur 26 – 27 dərəcə C olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- √ 55 – 60 %;
- 52 – 60 %.
- 50 – 52 %;
- 65 – 70 %;
- 60 – 62 %;

216. Temperatur 24 – 25 dərəcə C olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- √ 65 – 70 %;
- 60 – 65 %.
- 75 – 78 %;
- 75 – 80 %;
- 70 – 75 %;

217. İlin soyuq fəslində temperatur 22 – 23 0S olduqda nisbi nəmlik nə qədər olmalıdır?

- 83 – 85 %;
- 85 – 87 %;
- 80 – 85 %;
- √ 75 – 80 %;
- 82 – 85 %;

218. Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- Yanğın hadisəsi
- √ smoq hadisəsi
- İşıqlanma hadisəsi
- Buxarlanma hadisəsi
- Buzlaşma hadisəsi

219. Havanın hərəkət sürətini təyin etmək üçün hansı cihazlardan istifadə edilir?

- Stasionar psixrometr, aspirasiyalı psixrometr
- √ Fincanlı anemometr, qanadlı anemometr, katatermometr, elektroanemometr, diferensial milroanemometr
- Elektroaspirator
- 10 -16 tipli obyektiv lüksometr
- Elektrorespirator

220. İstehsalatda ağırlıq dərəcəsinə görə ağır işə uyğun gələn enerji sərfi hansıdır ($Vt -Ia$)?

- √ > 293
- > 232
- > 290
- > 330
- > 233

221. İstehsalat otaqlarının həcmi 30 kub metr olduqda tələb olunan hava mübadiləsi neçə kub m/saat olmalıdır?

- 40
- √ 20
- 30
- 8
- 15

222. İstehsalat otaqlarının həcmi 20 kub metr olduqda tələb olunan hava mübadiləsi neçə kub m/saat olmalıdır?

- 20
- 10
- 15
- 8
- √ 30

223. Hesabatlarda insan bədəninin elektrik müqavimətini nə qədər götürürlər?

- 500 Om
- √ 1000 Om
- 7500 Om
- 100 Om
- 2000 Om

224. Təhlükənin kvantifikasiyası nədir?

- √ Kvantifikasiya kəmiyyət göstəriciləri vasitəsilə keyfiyyətcə mürəkkəb təyin olunan anlayışların qiymətləndirilməsidir
- Keyfiyyətcə təyin olunan anlayışdır
- Təhlükələrin eyniləşdirilməsidir
- Qiymətləndirilmə üsuludur

- Kəmiyyət göstəricilərini xarakterizə edən anlayışdır

225. Elektromaqnit şüalarında mühafizə üçün hansı tədbir görülür?

- İşıqlandırma sistemini gücləndirmək
- Fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə
- Ekranlamanın keyfiyyətini artırmaq
- ✓ Şüalanma mənbəyini və iş yerini ekranlamaq
- Personalın şüalanma zonasında olduğu vaxtı təyin etmək

226. Müəssisədə tələb olunan xüsusi geyim ayaqqabı və mühafizə vasitələrinin həqiqi sayı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilə bilər?

• $Q_{\text{üm}} = Q_A - Q_B - Q_m \cdot Vt$

• $Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B - Q_m \cdot Vt$

• $Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B + Q_m \cdot Vt$

✓ $Q_{\text{üm}} = Q_o - Q_B - Q_m \cdot Vt$

• $Q_{\text{üm}} = Q_B - Q_o + Q_m \cdot Vt$

227. Xüsusi geyimlərin həqiqi sayı hansı düsturla təyin edilir

•
$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 6}{q} + (N_5 + N_6 + N_7)$$

•
$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 9}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 5}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 3}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

$$N = \frac{(N_1 + N_2) \cdot 12}{q} + (N_3 + N_4 + N_5)$$

228. Binanın ümumi istilik itkisini hesablamaqdan ötrü aşağıdakı düsturlardan hansından istifadə edilir?

$$Q_{\text{üm}} = Q_o - Q_B - Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B + Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_B - Q_o + Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_A - Q_B - Q_m, Vt$$

$$Q_{\text{üm}} = Q_o + Q_B - Q_m, Vt$$

229. Binaın xarici mühitində itən istiliyin miqdarını təyin etmək üçün aşağıdakı düsturların hansı doğrudur?

- $Q_0 = q_0 V_1(q_1 - V_1), Vt$
- $Q_0 = \frac{q_1 V_1}{t_g - t_x}, Vt$
- ✓ $Q_0 = q_0 V_x(t_g - t_x), Vt$
- $Q_0 = q_0 V_x(t_x - t_g), Vt$
- $Q_0 = q_0 V_x(t_g + t_x), Vt$

230. Qapalı tutumlarda hermetiklik dərəcəsinin göstəricisi olan təzyiq düşküsi necə tapılır?

P_b və P_s – uyğun olaraq başlanğıc və son təzyiq
 T_b və T_s – sınağın başlanğıc və son temperaturu
 t – sınaq müddətidir

- $\Delta P = \frac{1000}{t} \left(1 - \frac{P_s \cdot T_b}{P_b \cdot T_s} \right)$
- $\Delta P = \frac{100}{t} \left(10 - \frac{P_s \cdot T_b}{P_b \cdot T_s} \right)$
- ✓ $\Delta P = \frac{100}{t} \left(1 - \frac{P_s \cdot T_b}{P_b \cdot T_s} \right)$
- $\Delta P = \frac{100}{t} \left(100 - \frac{P_s \cdot T_b}{P_b \cdot T_s} \right)$
- $\Delta P = \frac{1}{t} \left(1 - \frac{P_s \cdot T_b}{P_b \cdot T_s} \right)$

231. Yerləbirləşdiricilərin sayı necə tapılır?

R_1 – tek yerlə birleşdiricinin müqaviməti

R_1 – sistemin müqaviməti

η_1, η_2 – uyğun olaraq yerlə birleşdiricilərin və onları birləşdirən xətlərin qarşılıqlı təsirini nəzərə alan əmsal

$$\mathbf{n} = \frac{\eta_1 \cdot \eta_2}{R_1 \cdot R_s}$$

$$\mathbf{n} = \frac{R_1 \cdot R_s}{\eta_1 \cdot \eta_2}$$

$$\mathbf{n} = \frac{R_1}{R_s \cdot \eta_1 \cdot \eta_2}$$

$$\mathbf{n} = \frac{R_1}{\eta_1 + \eta_2 - 3R_s}$$

$$\mathbf{n} = \frac{R_1}{\eta_1 + \eta_2 - 3R_s}$$

232. Təzyiq altında olan qablara daxili və xarici vəziyyətinə baxış müddəti nə qədər olmalıdır?

- Altı aydan bir
- İldə bir dəfə
- İki ildən bir
- Üç ildən bir
- ✓ Dörd ildə bir dəfədən az olmamaqla

233. Qab dağılıqda qazın adiabatik genişlənməsi zamanı görülən iş necə təyin edilir?

K – adiabatika göstəricisidir

P_2 – qabın daxilindən mütləq təzyiq

P_1 – ətraf mühitin təzyiqidir

V – qazın partlayışdan əvvəl həcmi

$$\mathbf{A} = \frac{k \cdot P_2 V}{k+1} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$\mathbf{A} = \frac{k \cdot P_1 P_2}{V} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$\mathbf{A} = \frac{k-1}{P_1 V} \left[1 + \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$A = \frac{k \cdot P_1 V}{k-1} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

$$A = \frac{k \cdot V}{P_1 P_2} \left[1 - \left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]$$

234. Aspirasiyalı psixrometrdə nəyə əsasən alınan nəticə daha dəqiq olunur?
- Psixrometrin üst hissəsində qoyulmuş ventilyator temperaturu yuxarı qaldırılır;
 - Psixrometrdə hava axınının verilmə vaxtından asılı olaraq temperatur aşağı düşür;
 - ✓ Psixrometrin üst hissəsində ventilyator qurulmuşdur ki, bu da hava axınının sürətinin (4 m/san) termometrin ətrafında sabit saxlayır;
 - Psixrometrdə hava axınının verilmə vaxtından asılı olaraq temperatur yuxarı qalxır.
 - Psixrometrin üst hissəsində qoyulmuş ventilyator temperaturu aşağı salır;
235. Xarici mühitin temperaturu 16 – 20 dərəcə C olduqda yüksək nəmlik insan həyatı üçün dözülməz olur?
- ✓ 16 – 20 dərəcə C
 - 31 – 32 dərəcə C
 - 30 – 31 dərəcə C
 - 20 – 22 dərəcə C
 - 20 – 25 dərəcə C
236. Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərir?
- Na birləşmələri və neft məhsulları
 - Ca birləşmələri və ODM
 - Ammonyak və karbon birləşmələri
 - Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri
 - ✓ xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
237. Neçənci ildə harda ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalın dayandırılması haqqında protokol imzalandı?
- ✓ 1997-ci ildə Monrealda
 - 2005-ci ildə Parisdə
 - 2002-ci ildə Londonda
 - 1999-cu ildə Vyanada
 - 2000-ci ildə Stokholmda
238. Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolunu rədfikasiya edir?
- 1993-cü ildə
 - 1999-cu ildə
 - 1998-ci ildə
 - 1995-ci ildə
 - ✓ 1996-cı ildə
239. Böyük həcmdə olan tullantı qazları toz və yağ dumanlarında təmizləmək üçün hansı toztutucularından istifadə olunur?
- ✓ elektrik filtrlı toztutucularından
 - Mexaniki toztutucularından
 - Yaş tutucularından
 - Taxma məsaməli toztutucularından

- Nimçəli toztutuculardan
240. Tullantı qazların fiziki üsulla təmizlənməsində filtdə qazın tutulması toztutucularından hansı halda olan tozlar tutulur?
- Həll olmuş şəkildə olan
 - Oksidləşmiş halda olan
 - ✓ dispers halda olan
 - Aerosol halında olan
 - Buxar halında olan
241. Qaz halında olan sənaye tullantılarının təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə olunur?
- Fiziki və optik üsullardan
 - ✓ fiziki və kimyəvi üsullardan
 - Absorbsiya və adsorbsiya üsullarından
 - Mexaniki və kimyəvi üsullardan
 - Elektrik və elektromexanik üsullardan
242. Avadanlıqların əlverişli yerləşdirilməsini necə başa düşmək olar?
- Yanğın təhlükəsinin qarşısını almaq.
 - ✓ Qurğuların quraşdırılması, sökülməsi və təmir işlərinin təhlükəsiz aparılmasını təmin etmək;
 - Maşınların hərəkəti üçün şərait yaratmaq;
 - Maşınların və işçilərin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək;
 - İşçilərin təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək;
243. Səs təzyiqini və intensivliyini ölçmək üçün hansı şkaladan istifadə edilir?
- Elektroaspiratorun şkalasından.
 - ✓ Nisbi loqarifmik şkaladan;
 - Temperatur şkalasından;
 - Təzyiq ölçən cihazın şkalasından;
 - Temperatur və təzyiq ölçən cihazın şkalasından;
244. Yuxarı tezlikli səs diapazonu hansıdır?
- (900 ÷ 1000) hs.
 - ✓ (800 ÷ 20000) hs;
 - (16 ÷ 300) hs;
 - (300 ÷ 800) hs;
 - (300 ÷ 350) hs;
245. Orta tezlikli səs diapazonu hansıdır?
- (900 ÷ 1000) hs.
 - ✓ (300 ÷ 800) hs;
 - (16 ÷ 300) hs;
 - (800 ÷ 20000) hs;
 - (300 ÷ 350) hs;
246. Titrəyişi azaltmaq üçün hansı tədbir düzgün seçilməmişdir?
- Təcrid etmək.
 - ✓ Qulaq tıxaclarından istifadə etmək;
 - Titrəyişi mənbəyində ləğv etmək;
 - Dempferləşdirmək;
 - Dinamik söndürmək;
247. Səsin gücü nə deməkdir?

- Bir saniyədə 1 kub m. sahədən keçən səs intensivliyi;
- Səsin intensivliyi və atmosfer təzyiqinin artımı;
- ✓ Səs mənbəyi tərəfindən vahid zamanda şüalanan səs enerjisinin miqdarı;
- Müxtəlif intensivli və tezlikli səslərin insanda xoşagəlməz təəssüratı.
- Səs dalğalarının təsirindən atmosfer təzyiqinin artımı;

248. Memarlıq – planlaşdırma tədbirlərində səs – küyə qarşı neçə cür mübarizə tədbirləri yerinə yetirilməlidir?

- 5
- 2
- 7
- 3
- ✓ 4

249. Səs – küydən mühafizənin texniki üsullarını prinsipcə neçə növə ayırmaq olar?

- 6
- 5
- ✓ 4
- 3
- 2

250. 1dB neçə belə bərabərdir?

- 0,4 belə
- 0,5 belə
- ✓ 0,1 belə
- 0,2 belə
- 0,3 belə

251. Səs intensivliyinin 100 dəfə artması neçə belə uyğun gəlir?

- ✓ 2 belə;
- 5 belə;
- 1 belə;
- 4 belə;
- 3 belə;

252. Səs – küy ölçü vahidi nədir?

- m/san.
- ✓ dB
- Lk
-

$$r/m^3$$

- Pa

253. İnsan qatılığı səs intensivliyinin hansı intervalda dəyişmələrini hiss edir?

-

10^{10} Bt/m^2 – dan 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda dəyişməsini

- ✓

10^{12} Bt/m^2 – den 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda dəyişmələrini

-

10^8 Bt/m^2 – den $0,5 \text{ Bt/m}^2$ - e qeder intervalda deyişmələrini

•

10^8 Bt/m^2 – den 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda deyişməsini

•

10^{13} Bt/m^2 – den 1 Bt/m^2 - e qeder intervalda deyişməsini

254. Adi danışiq səsinin təzyiqi nə qədərdir?

- ✓ $0,1 \text{ Pa}$;
- 4 Pa ;
- 2 Pa .
- 1 Pa ;
- $0,5 \text{ Pa}$;

255. Səsin akustik müqaviməti nədir?

- Səs intensivliyi;
- ✓ Səs sürətinin mühitinin sıxlığına olan hasilinə (ρv);
- Səs tezliyi;
- Səsin sürəti.
- Mühitin sıxlığı;

256. Aşağı tezlikli səs diapazonu hansıdır?

- $(300 \div 800) \text{ Hz}$;
- $(800 \div 20000) \text{ Hz}$;
- $(300 \div 350) \text{ Hz}$;
- $(900 \div 1000) \text{ Hz}$.
- ✓ $(16 \div 300) \text{ Hz}$;

257. Təsir dərəcəsinə görə səs neçə tezlikli diapozona bölünür?

- ✓ 3 tezlikli diapozona;
- 2 tezlikli diapozona;
- 4 tezlikli diapozona;
- 5 tezlikli diapozona;
- 6 tezlikli diapozona.

258. İnsan eşitmə orqanına təsir edən səs səviyyəsinin aşağı həddi nə qədərdir?

- 1
- 3
- 4
- 2
- ✓ 0

259. Səs intensivliyinin vahidi nədir?

•

r/m^2

- 4san.
- dB
- ✓

Bt/m^2

• Pa

260. Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı təmizləmə üsullardan istifadə edilir?

- Absorbsiya üsulundan
- ✓ katalik təmizləmə üsulundan
- Termiki üsuldan
- Qravtasiya üsulundan
- Adsorbsiya üsulundan

261. Tullantı qazların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində absorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir?

- Dənizdən, qumdan, gildən
- Gildən, seolitdən, alunitdən
- Kərpicdən, qumdan, pambıqdan
- ✓ aktivləşdirilmiş kömürdən, seolitdən, selikageldən
- Daş kömürdən, misdən, azbestdən

262. Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla tənzimlənir?

- ✓ kimyəvi metodlarla
- Piroliz metodu ilə
- Mexaniki metodla
- Termiki metodla
- Fiziki metodla

263. Binanın ventilyasiyası hesabına itən istiliyin miqdarı aşağıdakı düsturların hansı ilə hesablanır?

•

$$Q_b = q_A v (t_x + t_D), vt$$

•

$$Q_b = q_0 v_1 (t_x + t_D), vt$$

•

$$Q_b = q_B v (t_x + t_D), vt$$

•

$$Q_b = q_B / v (t_D - t_x), vt$$

✓

$$Q_b = q_B v (t_D - t_x), vt$$

264. Süni ventilyasiya zamanı havanın təmizləmə faizini göstərən əmsal aşağıdakı düsturlardan hansı ilə təyin edilir?

•

$$\varepsilon = \frac{K_1 - K_2}{K_1 + K_2} \cdot 100\%$$

•

$$\varepsilon = \frac{K_1 - K_2}{K_1 - K_2} \cdot 100\%$$

$$\varepsilon = \frac{K_1 + K_2}{K_2} \cdot 100\%$$

$$\varepsilon = \frac{K_1 - K_2}{K_1} \cdot 100\%$$

$$\varepsilon = \frac{K_1 + K_2}{K_1} \cdot 100\%$$

265.

İstehsal binalarında ventilyasiya tozla mübarizə məqsədi ilə qurularkən binada dəyişdirilməsi lazım gələn havanın həcmi hansı düsturla hesablanır:

$$G = \frac{P}{S - S_0} m^3 / saat$$

$$G = \frac{P}{S_1 - S_2} m^3 / saat$$

$$G = \frac{10^3 \cdot U}{P_0 - P_1} m^3 / saat$$

$$g = \frac{\sum m_1 q_1}{q_0 - q_1} m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{10^3 \cdot A}{P_1 - P_2} m^3 / \text{saat}$$

266. Ventilyasiya tozla mübarizə məqsədiylə qurulduqda dəyişdirilməsi lazım gələn havanın miqdarı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$V = \frac{P}{S + S_0} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{B}{S - S_0} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{P}{S_0 - S} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{B}{S + S_0} m^3 / \text{saat}$$

$$V = \frac{P}{S - S_0} m^3 / \text{saat}$$

267. Ventilyasiya zərərli buxar və ya nəmliklə mübarizə məqsədi ilə qurularsa dəyişdirilməsi lazım gələn havanın həcmi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

$$g = \frac{\sum m_1 + q_1}{q_D + q_x} m^3 / \text{saat}$$

$$g = \frac{\sum m_0 q_0}{q_D + q_x} m^3 / saat$$

✓

$$g = \frac{\sum m_1 q_1}{q_D - q_x} m^3 / saat$$

•

$$g = \frac{\sum m_1 \cdot q_1}{q_A - q_x} m^3 / saat$$

•

$$g = \frac{\sum m_2 \cdot q_2}{q_D - q_x} m^3 / saat$$

268. İstehsal binası üçün ümumilikdə tələb edilən təmiz havanı təyin etmək üçün lazım gələrsə aşağıdakı düsturlardan hansı doğru ola bilər?

•

$$g = \frac{C_1}{\gamma - \gamma_1}, m^3 / saat$$

•

$$g = \frac{B_1}{\gamma + \gamma_1}, m^3 / saat$$

✓

$$g = \frac{B_1}{\gamma - \gamma_1}, m^3 / saat$$

•

$$g = \frac{A_1}{\gamma - \gamma_1}, m^3 / saat$$

•

$$g = \frac{C_1}{\gamma + \gamma_1}, m^3 / saat$$

269. Cənubi xəzərdə Ölü zona sahil suları olan şəhərlərin sahillərində yerləşir?

- İran ərazisindəki Ənzəli, sari, qorqan sahil suları
- Lənkəran, Salyan, neftçala sahilləri
- Ələt, Pirallahı sahil suları
- Astara, lənkəran sahil suları
- ✓ bakı, türkmənbaşı və çərəkən sahil suları

270. Xəzər dənizində qazma işləri zamanı sutka ərzində dənizə axıdılan çirkab suların həcmi nə qədərdir?

- 50-100m³

- 100-150 m³
- √ 40 m³
- 200-300 m³
- 150-200 m³

271. Dünyada açıq dənizə çıxışı olan 140 dövlətdən neçə dövlətdə neft və qaz çıxarılır?

- 50
- 70
- 80
- 90
- √ 100

272. Dünyada şirin suyun ən çox işləndiyi sahə hansıdır?

- Yaşıllaşdırma sahələri
- Sənaye sahələri
- Elektrik enerjisi istehsalı sahələri
- Kommuna və məişət sahələri
- √ kənd təsərrüfatında suvarma

273. İonlaşdırıcı şüalanma nədir?

- Lazer şüalar.
- Elektromaqnit şüalanma;
- Ultrabənövşə şüalar;
- İnfraqırmızı şüalar;
- √ Mühitin ionlaşmasına (yüklənmiş atom və molekulların – ionların yaranması) səbəb olan hər hansı şüalanma;

274. Səs intensivliyi səviyyəsinin ölçü vahidi nədir?

- Paskal (Pa)
- Hers (hs)
- $\frac{E}{m^2}$
- √ Desibel (dB və dBa)
- m/san

275. Tənəffüs orqanlarının mühafizə vasitələri aşağıdakılardan hansılardır?

- maskalar, baxıl
- √ respirator, əleyhqaz
- eynək, maska
- tənziq, baxıl
- əlcəklər, baxıl

276. Bina və sexlərdə qoyulacaq radiator batareyasından bölmələrin sayını təyin etmək üçün əvvəlcə binanın nəyi hesablanır:

- Binanın ümumi hündürlüyü
- √ Binanın ümumi qızdırılma səthi
- Binanın ümumi eni
- Binanın ümumi uzunluğu
- Binanın həcm tutumu

277. Şəhərlərin özünə məxsus xüsusiyyətinə aid deyil?

- Suyun dövranı pozulur
- Biokomyəvi əyalətdir
- Hava normadan artıq qızır

- ✓ Su təminatı yüksəkdir
- Atmosferin şəffaflığı aşağı olur

278. Müasir şəhərlər əhali məskəni olmaqla daha hansı xüsusiyyətə malikdir?

- Kamunal sistem yaradır
- Sənaye məhsulu istehsalını tənzimləyir
- Əhalinin təbii artımı sürətlənir
- Əhali başqa ölkələrə gedir
- ✓ Ətraf mühitə təsir edən sistemdir

279. əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- Ərzaq
- ✓ Təhsil
- Enerji
- Ekoloji
- Xammal

280. Torpaşünaslıq elminin banisi N.N.Dokuçayevin təliminə əsasən torpaq bitki və heyvan orqanizmlərinin ,iqlimi, relyefin və ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranmışdır. Dokuçayeva görə torpaq nədir?

- Torpaq iqlimin təsirindən yaranmış təbii törəmədir
- ✓ Torpaq ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsirindən yaranmış təbii törəmədir
- Torpaq yer səthinin üst qatıdır
- Torpaq yerin konusla gəngin qatıdır

281. Binalarda evakuasiya çıxış yollarının eni necə təyin edilməlidir?

M-bina daxilindəki adamların sayı;

C-bir axın cərgesinin eni;

ψ - evakuasiya çıxış yolunun buraxabilme qabiliyyəti;

t-evakuasiya vaxtı

✓

$$B = \frac{MC}{\psi t}$$

•

$$B = \frac{\psi t}{MC} - 100$$

•

$$MC - \psi t = B$$

•

$$B = \frac{MC}{\psi t} - 100$$

•

$$B = \frac{\psi t}{MC}$$

282. Binanın qızmasına itən istiliyin miqdarı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

•

$$Q_M = 3,8KG(t_D - t_x) + \tau$$

$$Q_M = 3,6KG \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

✓

$$Q_M = \frac{KG}{3,8} \left(\frac{t_D - t_x}{\tau} \right)$$

•

$$Q_M = \frac{KG}{3,6} \left(\frac{t_D - t_x}{A} \right)$$

•

$$Q_M = \frac{KG}{3,8} \left(\frac{t_D + t_x}{\tau} \right)$$

283. İstehsalat binalarında izafi istilik miqdarı hansı düsturla təyin edilir:

✓

$$Q_{iz} = Q_Q + Q_i + Q_K$$

•

$$Q_{iz} = Q_1 + Q_2 + Q_3$$

•

$$Q_{iz} = Q_1 + Q_2 + Q_3 + Q_4$$

•

$$Q_{iz} = Q_1 + Q_2$$

•

$$Q_{iz} = Q_A + Q_B + Q_C$$

284. İri şəhərlərdə əhalinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- Sənaye məhsullarına
- Təmiz havaya
- Kommunikasiya xidmətinə
- ✓ ərzaq və suya
- Nəqliyyat vasitələrinə

285. Şəhər əhalisinin geokimyəvi strukturu əhaliyə hansı təsiri göstərir?

- Təbii artımına
- Kommunal təminatına
- ✓ sağlamlığına
- Yaşayış səviyyəsinə
- Yaş göstəricisinə

286. Ox tipli ildırım söndürücülər hansı kateqoriyaya aiddir?

- ✓ III kateqoriyaya;
- V kateqoriyaya.
- I kateqoriyaya;
- II kateqoriyaya;
- IV kateqoriyaya;

287. Mühafizə yerləbirləşdiricisinin müqaviməti neçə Om olmalıdır?

- ✓ 40 Om;
- 70 Om;
- 60 Om;
- 50 Om;
- 20 Om;

288. İnsan bədəninin müqaviməti neçə Om – dur?

- 40 Om;
- 1200 Om.
- ✓ 1000 Om;
- 500 Om;

- 50 Om;

289. Addım gərginliyi nədir?

- √ Bir – birindən addım məsafəsində 0,8m aralı yerləşən 1 və 2 nöqtələri arasındakı potensiallar fərqi;
- İnsan orqanizmindən keçən sabit cərəyan;
- İnsan orqanizmindən keçən dəyişən cərəyan;
- İnsan orqanizmindən keçən elektrik cərəyanı;
- Orqanizmdən keçən sabit və dəyişən cərəyan.

290. Elektrik cərəyanının təsir gücünə görə zədələnmələrə xarakterinə görə neçə cür olur?

- √ 2
- 3
- 6
- 5
- 4

291. İnfraqırmızı şüalanmadan mühafizə üçün nə tədbir görmək lazımdır?

- Otaq temperaturunun aşağı salınması
- Fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə
- İnsan orqanizminin soyudulması
- √ Qızmar səthlərin izolyasiyası, səthin soyudulması, aerasiyanın tətbiqi
- İşıqlandırma cihazlarının azaldılması

292. Görülən işlər ağırlıq dərəcəsinə görə kateqoriyaya bölünür?

- 4
- 3
- 2
- √ 5
- 6

293. Elektrik cərəyanından mühafizə məqsədilə yüksək və xüsusi təhlükəli istehsalat otaqlarında və açıq havada istismar zamanı hansı nominal gərginlikdən başlayaraq yerləbirləşdirmə tətbiq olunmalıdır?

- √ Dəyişən cərəyan üçün 42 V, sabit cərəyan üçün 110 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 15 V, sabit cərəyan üçün 50 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 60 V, sabit cərəyan üçün 130 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 70 V, sabit cərəyan üçün 140 V.
- Dəyişən cərəyan üçün 50 V, sabit cərəyan üçün 120 V.

294. Sənayedə statik elektrik təhlükəsini aradan qaldırmaq üçün hansı mühafizə üsulundan istifadə olunur?

- Neft məsullarında axın sürətinin məhdudlaşdırılması
- Bütün keçirici qurğular yerdən izolə olunma üsulundan əlaqələndirilməlidir
- Texnoloji qurğular üzərində neytrallaşdırıcıların yerləşdirilməsindən
- Tutumlarda statik elektricləşə bilən mayelər saxlandıqda inert qazla doldurulur
- √ Ən əlverişli üsul antistatik aşqarların tətbiqidir

295. Süni işıqlandırmanın hesablanması üçün neçə üsul mövcuddur

- Üç üsul
- Beş üsul
- Altı üsul
- √ Dörd üsul
- İki üsul

296. İstehsal binaları və köməkçi binalarda neçə növ işıqlandırma sistemi var:

- Bir növ işıqlandırma sistemi
- Beş növ işıqlandırma sistemi
- Dörd növ işıqlandırma sistemi
- ✓ Üç növ işıqlandırma sistemi
- İki növ işıqlandırma sistemi

297. Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

- istehsal həcminə görə
- ✓ mövcud qanunvericilik əsasında
- təbii şəraitə uyğun
- şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında
- əhalinin sayına görə

298. Təbii resurslar nəyə deyilir?

- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur
- Cəmiyyətin təbiəti əlaqələndirən amillərdir
- İnsanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir
- ✓ cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir

299. Quyularda qaldırılıb-əndirmə əməliyyatı küləyin hansı gücündə dayandırılır?

- ✓ 8 balda
- 5 balda
- 6 balda
- 7 balda
- 4 balda

300. London smoku hansı prosesdən yaranır?

- Elmi-texniki tərəqqinin nəliyyətlərindən
- Atmosferdən müxtəlif maddələrin qarışığından
- Ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
- İnsan fəaliyyətindən
- ✓ toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından

301. Ümumi çirkəndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşür?

- 60-70%
- 10-20%
- 20-25%
- ✓ 40-50%
- 30-35%

302. İctimai fəaliyyət zonasına daxil deyil:

- Maliyyə iş mərkəzləri
- Ticarət
- Elmi-tədqiqat
- Təhsil
- ✓ kənd təsərrüfatı

303. İldırımötürücünün funksiyası nədir?

- İldırımı qəbul edib hava boşluğuna ötürmək.
- ✓ İldırımı qəbul edib torpağa ötürmək;
- İldırımı qəbul edib özündə saxlamaq;

- İldırım qəbul edib binanın divarlarına ötürmək;
- İldırım qəbul edib suya ötürmək;

304. Su qülləsi hansı kateqoriya ildırımdan qorunma tədbirlərinə aiddir?

- VI.
- ✓ III;
- IV;
- II
- V;

305. İldırımdan qorunma tədbirlərinə görə bina və tikintilər neçə kateqoriyaya bölünür?

- IV kateqoriya;
- II kateqoriya;
- ✓ III kateqoriya;
- V kateqoriya;
- VI kateqoriya.

306. Baş vermiş yanğının söndürülməsinə hansı vasitələrlə nail olmaq olar?

- Müvafiq avadanlıq sifariş verməklə
- ✓ İstilik müvazinətinin pozulması, yanma zonasında temperaturun aşağı salınması
- Yanğının söndürülməsi – birinci mərhələdə - küləyin sürətini ölçməklə
- Yanğının söndürülməsi üzrə monitorinqin aparılması ilə
- Yalnız yanma zonasında temperaturun aşağı salınması ilə

307. İldırımötürücünün əsas elementlərinə nə aiddir?

- Qeyri metal borular
- Qapalı qeyri metal tutumların divarları
- Şifer damlar
- ✓ İldırımqəbuledici, cərəyanötürücü və yerləbirləşdirici
- Qeyri metal çubuqlar

308. Pəncərələrin ümumi sahəsi təbii işıqlandırmada aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

•

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\max} S_D k \rho_0}{1000 \tau_{\sigma} - \tau_1}, m^2$$

•

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\max} S_D k \rho_0}{80 \tau_{\sigma} - \tau_1}, m^2$$

✓

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\max} S_D k \rho_0}{100 \tau_{\sigma} - \tau_1}, m^2$$

•

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\max} S_D k \rho_0}{60 \tau_{\sigma} - \tau_1}, m^2$$

•

$$\sum S_n = \frac{\ell_{\max} S_D k \rho_0}{50 \tau_{\sigma} - \tau_1}, m^2$$

309. Təbii işıqlandırma əmsalı aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

•
$$\lambda = E_D \cdot E_X \cdot 100\%$$

✓
$$\lambda = \frac{E_D}{E_{D_1}} \cdot 100\%$$

•
$$\lambda = (E_D + E_X) \cdot 100\%$$

•
$$\lambda = \frac{E_D}{E_{D_1}} \cdot 100\%$$

•
$$\lambda = \frac{A_D}{A_X} \cdot 100\%$$

310. Boş süxur nəyə deyilir?

- əvəz edilən və əvəz olmayan sərvətlər
- ✓ faydalı qazıntıyı örtən və onun daxilində qat və damar şəklində olan sahələr
- çoxillik əkmə sahələrindən yuyulan torpaqlar
- müalicəvi palçıq mənbələri
- hələlik antropogen təsirə az məruz qalan sahələr

311. Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşülür?

- ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki degradasiyası)
- Otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri
- ✓ təbii şəraitində əmələ gələn mineral və süxurlar
- tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)
- təbii-texniki şəraitin , hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması

312. Hal hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200;280
- ✓ 250;200
- 80;100
- 100;150

- 150;250

313. Hazırda dünyada işməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 10.000 m³
- 25.000 m³
- ✓ 20.000 m³
- 15.000 m³
- 8000 m³

314. Torpağın bərpası üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- 5-10il
- 50-80 il
- 2000-4000 il
- ✓ 300-1000 il
- 150-500 il

315. Məşəl qurğusuna göndərilən qazın ümumi miqdarı necə təyin edilir?
A – məşəl qurğusuna göndərilən qaz axımının bir saatdakı miqdarıdır

- $Q=A \cdot 1,2 \cdot 200$
- $Q=1,2A \cdot 150$
- $Q=1,2A \cdot 100$
- $Q=10 \cdot 1,2 A$
- ✓ $Q=1,2A$

316. Yüqaldırıcı maşınların statiki yükə sınağı zamanı götürülən yük nominal yükdən neçə faiz çox olmalıdır?

- 40 %
- ✓ 25 %
- 30 %
- 10 %
- 15 %

317. Kövrək materialdan hazırlanmış membran lövhənin qalınlığı necə təyin edilir?

δ – lövhənin qalınlığı

r – lövhənin radiusu

P – lövhəni partladan tezyiq

σ_e – materialın eyilməyə qarşı möhkəmlik həddi

- $$\delta = 0,1 \cdot r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_e}}$$

- $$\delta = r \cdot \sqrt{\frac{P}{\sigma_e}}$$

$$\delta = 100 - r - \sqrt{\frac{P}{\sigma_p}}$$

✓

$$\delta = 0,11 - r - \sqrt{\frac{P}{\sigma_p}}$$

•

$$\delta = 10 - r - \sqrt{\frac{P}{\sigma_p}}$$

318. Qaz-hava qarışığının partlayışı zamanı yaranan təzyiq belə təyin edilir?

T_p – partlayış zamanı temperatur;

T_0 – partlayışdan əvvəl qarışığın temperaturu;

P_0 – partlayışın başlanğıc təzyiqi

m – partlayışdan sonra yanma məhsullarının molekulyar çəkisi;

n – partlayışdan əvvəl qarışqdakı molekulların sayı;

k – qabın divarının qızmasına sərf olan istiliyi nəzərə alan əmsal

✓

$$P_r = \frac{P_0 - T_r - m}{T_0 - n} \cdot k$$

•

$$P_r = \frac{P_0 - T_0 - m}{T_r - n} \cdot k$$

•

$$P_r = \frac{P_0 - n}{T_0 - m}$$

•

$$P_r = \frac{P_0 - T_r - m}{P_0 - n} \cdot k$$

•

$$P_r = \frac{T_r - m}{T_0 - n} \cdot k$$

319. Həqiqi işıqlanma aşağıdakıların hansı ilə hesablanır?

•

$$E_k = E_H \cdot \frac{F_H - J}{F_k - K}$$

•

$$E_k = E_H \cdot \frac{F_H - J}{F_H - K}$$

•

$$E_h = E_H \cdot \frac{F_H}{F_H} \cdot JK$$

✓

$$E_h = E_H \cdot \frac{F_H}{F_h} \cdot JK$$

•

$$E_h = E_H \cdot \frac{F_H}{F_h \cdot JK}$$

320. Orta işıqlandırma aşağıdaki düsturların hansı ilə təyin edilir?

•

$$E_{\sigma} = \frac{K \cdot S_D}{n \cdot F \cdot l}$$

•

$$E_{\sigma} = \frac{n + F \cdot l}{K \cdot S_D}$$

•

$$E_{\sigma} = \frac{n \cdot F \cdot n_0}{K \cdot S_D}$$

•

$$E_{\sigma} = \frac{n - F \cdot l}{K \cdot S_D}$$

✓

$$E_{\sigma} = \frac{n \cdot F \cdot l}{K \cdot S_D}$$

321. İstehsalat binalarında şüşəbəndlərin şüşəli sahəsi aşağıdakı düsturların hansı ilə təyin edilir?

•

$$S_s = \frac{100 \tau_0 \cdot \tau_2}{l_{\sigma} \cdot \zeta_{\sigma} \cdot S_D}$$

•

$$S_s = (l_{\sigma} \cdot \zeta_{\sigma} + S_D) \tau_0 \cdot \tau_2$$

•

$$S_s = (l_{\sigma} + \zeta_{\sigma} \cdot S_D) (\tau_0 + \tau_2)$$

•

$$S_3 = l_{\text{or}} - \zeta_{\text{or}} - S_D(\tau_0 + \tau_2)$$

✓

$$S_3 = \frac{l_{\text{or}} - \zeta_{\text{or}} - S_D}{100\tau_{\text{or}}\tau_2}$$

322. Tikinti meydançasının çəpərlənməsini neçə başa düşmək olar?

- ✓ Tikinti meydançası yaşayış məntəqələrində bütöv hasarla, kənarında isə məftillə çəpərlənməlidir;
- Tikinti meydançasında inşaat normalarına uyğun işıqlanma təşkil edilir;
 - Maddə, material və avadanlıqların saxlanması, yerləşdirilməsi və yanğın təhlükəsizliyi normalarına riayət edilməlidir;
 - Tikinti meydançası elə qurulmalıdır ki, qrunut suları asanlıqla kənar edilə bilsin;
 - Tikinti meydançasında atmosfer yağıntılarını asanlıqla kənar edilə bilsin.

323. Baş plana görə tikinti meydançasının təşkilində neçə cür işlər görülür?

- ✓ 6
- 7
 - 8
 - 4
 - 5

324. Tikinti meydançasının təşkili hansı plana əsasən yerinə yetirilir?

- Yeni plana əsasən;
 - Plana əsasən.
- ✓ Baş plana əsasən;
- Ümumi plana əsasən;
 - Əlavə plana əsasən;

325. Aşağıdakı qazların hansı ilə yanğını söndürmək olmaz?

- Azot;
 - Tüstü qazları;
 - Su buxarı.
 - Karbon qazı;
- ✓ Dəm qazı;

326. Yanğın təhlükəli istehsalatların kateqoriyası hansıdır?

- B
 - Q
 - DQ
 - CD
- ✓ V, Q və D

327. Elektrik cərəyanı insan orqanizminə necə təsir göstərir?

- Bioloji
 - Mexaniki
- ✓ Termiki, elektroliz və kimyəvi
- Kimyəvi
 - Elektroliz

328. Diffuzion qərarlaşmış yanma nə deməkdir?

- Dəyişən səthə malik olan maye yanacaqların yanması

- Sabit həcmə malik olan maye yanacaqların yanması
- Sərbəst səthə malik olan maye yanacaqların yanması
- Fasiləsiz istilik ayrılması ilə gedən yanma prosesi
- ✓ Oksigen yanma zonasına molekulyar diffuziya vasitəsilə daxil olarsa bu diffuzion qərarlaşmış yanma adlandırılır

329. Tullantısız texnologiya və ya tullantısız istehsal dedikdə nə başa düşülür?

- ərazi istehsal komplekslərinin yaradılması, məhsul istehsalı
- Sahə istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsal fəaliyyəti
- Məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye istehsalat birliklərinin təşkili və istehsalı
- ✓ məhsul istehsalı bütövlükdə regional sənaye-istehsalat birliklərinin, sahə-istehsal təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- ərazi istehsal komplekslərinin təşkili, məhsul istehsalı, iqtisadi rayonların ayrılması

330. I sinif partlayış təhlükəli tozlara hansı tozlar aid edilir?

- Aşağı partlayış həddi 15 q/m^3 -dən çox olan tozlar
- Aşağı partlayış həddi 30 q/m^3 olan tozlar
- ✓ Aşağı partlayış həddi 15 q/m^3 -e qədər olan tozlar
- Aşağı partlayış həddi 20 q/m^3 olan tozlar
- Yuxarı partlayış həddi 20 q/m^3 olan tozlar

331. Kalorimetrik yanma temperaturu necə təyin edilir?

V_{ym} – yanar maddenin həcmi

C_p – yanar maddenin orta istilik tutumu

✓

$$t_{KP} = \frac{Q}{V_{ym} \cdot C_p}$$

•

$$t_{KP} = \frac{Q}{V_{ym}}$$

•

$$t_{KP} = \frac{Q \cdot V_{ym}}{C_p}$$

•

$$t_{KP} = \frac{C_p \cdot V_{ym}}{Q}$$

•

$$t_{KP} = \frac{Q}{C_p}$$

332. İki fazlı qoşulma bədənədən keçən cərəyan nəyə bərabərdir?

U_x – xetti gərginlik, R_n – bədənənin müqəvəmetidir, Om

•

$$J = \frac{R_x}{U_x}$$

✓

$$J = \frac{U_x}{R_x}$$

•

$$J = \lg \frac{R_x}{U_x}$$

•

$$J = 20 \lg \frac{R_x}{U_x}$$

•

$$J = 10 \lg \frac{U_x}{R_x}$$

333. Soyumaqda olan cisimlərdən ayrılan istiliyin miqdarı necə tapılır?

q – isti cism in kütləsi; c – cism in istilik tutumu;
 β – qeyri müntəzəm soyumanı nəzərə alan emsal;
 t_0 və t_1 – uyğun olaraq isti cism in ilk temperaturu və otağın temperaturudur.

•

$$\theta = \frac{q \cdot c}{(t_0 - t_1)}$$

✓

$$\theta = q \cdot c \cdot (t_0 - t_1) \cdot \beta$$

•

$$\theta = \frac{q \cdot c \cdot \beta}{t_0 - t_1}$$

•

$$\theta = \frac{t_0 - t_1}{q \cdot c \cdot \beta}$$

•

$$\theta = \frac{q \cdot c \cdot \beta}{(t_0 - t_1)}$$

334. Tərkibi sabit olmayan daş kömür, neftdən ibarət olan yanar maddələrin yanma intensivliyi necə təyin edilir?
 C , H , O , S , W – uyğun olaraq karbonun, hidrogenin, oksigenin (azotla birgə), uçucu kükürdün və nisbi nəmliyin faizlə miqdarıdır.

- $Q = C + H + 26(O - S) - 16(9H + W)$
- $Q = 0,5C + 546H + 26(O - S) - 6(9H + W)$
- $Q = 18C + 642H + 62(O - S) - 6(H + 9W)$
- ✓ $Q = 81C + 246H + 26(O - S) - 6(9H + W)$
- $Q = 0,8C + 45H + 26(O - S) - 16(9H + W)$

335. Qaz balonlarının düzgün istismarı üçün onların daxilində qalıq təzyiq nə qədər olmalıdır?

- 10 kPa
- 20 kPa

- 30 kPa
- ✓ 50 kPa-dan az olmamalıdır
- 5 kPa

336. Torpağa basdırılmış tək yerləbirləşdiricidən axan cərəyana göstərilən müqavimət necə təyin olunur ?

ρ - mühitin müqaviməti, Δn və d – yerləbirləşdiricinin uzunluğu və diametri

$$R = \frac{\rho}{\pi l} \cdot \frac{4l}{d}$$

$$R = \frac{\rho}{\pi l} \cdot \Delta n \frac{2l}{d}$$

$$R = \frac{\rho}{2\pi l} \cdot \Delta n \frac{4l}{2d}$$

✓

$$R = \frac{\rho}{2\pi l} \cdot \Delta n \frac{4l}{d}$$

$$R = \frac{\rho}{2\pi l} \cdot \Delta n \frac{d l}{4}$$

337. Mayelərin öz axını ilə müəyyən tutumdan köçürülməsi vaxtı necə təyin edilir?

F-tutumun en kesik sahəsi;
 H-tutum da mayenin hündürlüyü;
 μ -serf emsalı;
 ω -qəza borusunun en kesik sahəsi;
 g-serbest düşmə təcili.

$$t = \frac{H \cdot F}{3\mu\omega\sqrt{2gh}}$$

✓

$$t = \frac{F \cdot H}{3\mu\omega\sqrt{2gh}}$$

$$t = \frac{3\mu\omega\sqrt{2gh}}{H}$$

$$t = \frac{\sqrt{2gh}}{3\mu\omega - FH}$$

$$t = \frac{H}{3\mu\omega\sqrt{2gh} - F}$$

338. Doyma buxar təzyiqindən asılı olaraq alışma temperaturu necə tapılır?

P_0 – atmosfer tezyiqidir

N – 1 mol mayenin yanması üçün lazım olan oksigen atomlarının sayıdır

$$P_2 = \frac{1}{P_1 + (N-1) \cdot 4,76}$$

$$P_2 = \frac{1 + (N-1) \cdot 4,76}{P_1}$$

$$P_2 = \frac{(N-1) \cdot 4,76}{1 + P_1}$$

$$P_2 = \frac{1 + P_1}{(N-1) \cdot 4,76}$$

✓

$$P_2 = \frac{P_1}{1 + (N-1) \cdot 4,76}$$

339. Partlayış zamanı yaranan temperatur necə tapılır?

Q_p – m addenin yanma istiliyi

G_i – yanan maddenin çəkisi

C_i – yanan maddenin istilik tutumu

$$t_p = \frac{Q_p}{G_i}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{C_i}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{t_p + 273}$$

$$t_p = \frac{Q_p}{G_i \cdot C_i}$$

✓

$$t_p = \frac{Q_p}{\sum G_i \cdot C_i}$$

340. Partlayış təhlükəli istehsal müəssisələrinin kateqoriyası hansıdır?

- A
- ✓ E
- D
- V
- B

341. Qaynama temperaturu məlum olduqda alışma temperaturu necə tapılır?

Burada T_{qay} – qaynama temperaturu, K – dərəcə, $K=0,738$

√

$$T_d = T_{qay} - K$$

•

$$T_d = \frac{K}{T_{qay}}$$

•

$$T_d = K \sqrt{T_{qay}}$$

•

$$T_d = \sqrt{\frac{T_{qay}}{K}}$$

•

$$T_d = \frac{T_{qay}}{K}$$

342. Açıq qabda alışma temperaturu neçə dərəcə olduqda maye tezalışan maye adlandırılır?

•

61°C

•

56°C

•

76°C

•

36°C

√

66°C

343. Addım gərginliyi necə təyin edilir?

φ_x və φ_{x+a} – uyğun olaraq x və $(x+a)$ məsafəsində yerləşən ayaqlar altındakı potensiallar

•

$$U_{ad} = \varphi_x + \varphi_{x+a}$$

√

$$U_{ad} = \varphi_x - \varphi_{x+a}$$

•

$$U_{ad} = \varphi_{x+a} - \varphi_x$$

•

$$U_{ad} = 3\varphi_x - 2\varphi_{x+a}$$

•

$$U_{ad} = 2\varphi_x - \varphi_{x+a}$$

344. Neft hasilatı rayonlarında bitki örtüyünə təsir faktorları aşağıdakılardan hansıdır?

- Xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
- Minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları
- Müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları
- Xam neft, məişət tullantıları
- √ xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları

345. Mineral gübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- Torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir
- Torpağın strukturunu pisləşdirir
- √ torpağın mexaniki tərkibini pozur , qida elementlərinin balansını pozulur
- Torpağın deqradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitlik əvəz olunur
- Mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur

346. Avtomobillərin havaya buraxdığı tullantılar hansı hansı standartlarla tənzimlənir?

- Almaniya, Amerika, Yaponiya
- Asiya, Avropa, Amerika
- √ Avropa, Amerika, Yaponiya
- ABŞ, Avstraliya, Yaponiya
- Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya

347. Riskin qiymətləndirilməsi hansı amillərdən təhlükəlidir?

- √ konkret halda riskin miqyası və mənşəyi amilləri
- Qəza yaradan şəxslərin cərimə edilməsi
- Qəzanın baş verməsi və qarşısının alınması
- Qəzanın miqyası və səviyyəsi amillərin
- dBaş verən qəzanın qiymətləndirilməsi və ödənilməsi amilləri

348. İnsanlar üçün risk neçə kateqoriya ilə ifadə olunur?

- √ iki kateqoriya ilə
- Dörd kateqoriya ilə
- Beş kateqoriya ilə
- Üç kateqoriya ilə
- Bir kateqoriya ilə

349. Rusiyada neçə faiz ərazi seysmik cəhətdən qorxuludur?

- √ 20% ərazi qorxuludur
- 25% ərazi qorxuludur
- 10% ərazi qorxuludur
- 5% ərazi qorxuludur
- 15% ərazi qorxuludur

350. Riskin qiymətləndirilməsinin 3-cü elementi nədir

- İnsana risk amilinin təsir gücünü təyin etmək
- İnsan gücünün riskə davamlılığı
- Ətraf mühitə dəyən zərərin müəyyənləşdirilməsi
- Cəmiyyətə dəyən zərərin qiymətləndirilməsi
- √ Ətraf mühitə və insana risk amillərinin təhlili

351. Riskin qiymətləndirilməsinin 2-ci elementi nədir?

- Ətraf mühitə dəyən zərərin qiymətləndirilməsi
- dİnsanın riskə meyilliyinin qiymətləndirilməsi
- Riskdən baş vermiş zərərin qiymətləndirilməsi
- √ Ətraf mühitə və insana risk amilinin real təsiri
- a)İnsan həyatının riski təsir səviyyəsi

352. Riskin qiymətləndirilməsinin 1-ci elementi nədir?

- dRiskli və qeyri riskli amillərin müqayisəsi
- √ riskin amillərinin və mənəblərinin müəyyənləşdirilməsi

- Təhlükənin yaranma səbəbləri
- Obyektlərdə baş verən qəzalara
- Təhlükənin aşkarlanması və riskin amilləri

353. Aral dənizin suyunun kəskin sürətdə azalmasının səbəbi nədir?

- intensiv buxarlanma
- sənayenin inkişafı
- ✓ pambıqçılığın intensiv inkişafı
- iqlimin dəyişməsi
- heyvandarlığın və taxılçılığın intensiv inkişafı

354. Parazitlə sahibinin əlaqələrinin yaxınlıq dərəcəsinə görə parazitizmin neçə növü mövcuddur? (Sürət 21.09.2015 16:21:54)

- azad və sərbəst
- daimi və müvəqqəti
- daimi və dəyişkən
- dəyişkən və sabit
- ✓ məcburi və könüllü

355. Ayrı-ayrı populyasiyaların sayının dinamikasından və bioloji fəallığından asılı olaraq maddə və enerji mübadiləsi necə dəyişir? (Sürət 21.09.2015 16:21:49)

- ✓ intensivliyi və istiqaməti dəyişir
- intensivliyi və istiqaməti sabit qalır
- intensivliyi və istiqaməti stabildir
- intensivliyi və istiqaməti dalğalanır
- intensivliyi və istiqaməti dəyişmir

356. Biosenozda iki və daha çox növ eyni ehtiyatlardan istifadə etdikdə onlar arasında nə cür münasibət yaranır? (Sürət 21.09.2015 16:21:46)

- biganəlik yaranır
- neytrallıq yaranır
- dostluq yaranır
- ✓ rəqabət yaranır
- düşmənçilik yaranır

357. Ekosistemdə hər hansı bir növün öz təsir zonası hədlərində digər növlərin fərdlərinin məskunlaşmasına imkan verməməsi növlərarası münasibətlərin hansı tipinə aiddir? (Sürət 21.09.2015 16:21:40)

- neytralizm tipinə
- simbioz tipinə
- komensalizm tipinə
- mutualizm tipinə
- ✓ antibioz tipinə

358. Ayrı-ayrı populyasiyaların sayının dinamikasından və bioloji fəallığından asılı olaraq maddə və enerji mübadiləsi necə dəyişir? (Sürət 21.09.2015 16:21:36)

- ✓ intensivliyi və istiqaməti dəyişir
- intensivliyi və istiqaməti sabit qalır
- intensivliyi və istiqaməti stabildir
- intensivliyi və istiqaməti dalğalanır
- intensivliyi və istiqaməti dəyişmir

359. əsasən təbiətdə toxumların yayılmasında hansı heyvanlar böyük rol oynayırlar? (Sürət 21.09.2015 16:21:32)

- balıqlar və yosunlar
- bitkilər və kollar
- ✓ məməlilər və quşlar

- göbələklər və həşəratlar
- sürünənlər və həşəratlar

360. Hidrosuksessiyalar haradan başlayır? (Sürət 21.09.2015 16:21:20)

- çaylarda, göllərdə, dənizlərdə
- bulaqlarda, su quyularında, körfəzlərdə
- dənizlərdə, çaylarda, okeanlarda
- körfəzlərdə, çaylarda, dənizlərdə
- ✓ xırda göllərdə, bataqlıq və nohurlarda

361. əvvəlcədən məskun olmayan yerlərdə formalaşmış suksessiyalara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:20:30)

- enerji deyilir
- fitosenoz deyilir
- zoofaq deyilir
- ✓ ekogenetik suksessiya deyilir
- biotor deyilir

362. Ekosistemdə yaşayış şəraitinin gündəlik və illik dinamikasında baş vermiş kompleks uyğunlaşmaları nə əks etdirir? (Sürət 21.09.2015 16:20:13)

- rüblük dəyişiklər
- fəsil dəyişikləri
- payız dəyişikləri
- yay dəyişikləri
- ✓ illik dəyişiklər

363. İlk məskunların sıxışdırılması ilə nəticələnən rəqabət suksessiya prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Sürət 21.09.2015 16:21:16)

- ✓ yarış fazasına
- reaksiya fazasına
- sabitləşmə fazasına
- çılpaqlaşma fazasına
- miqrasiya fazasına

364. Məskunlaşmamış ərazinin əmələ gəlməsi suksessiya prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Sürət 21.09.2015 16:21:08)

- yarış fazasına
- sabitləşmə fazasına
- reaksiya fazasına
- eseziz
- ✓ çılpaqlaşma fazasına

365. Bisenozlarda növlərarası münasibətlər ümumi formada hansı tiplərə ayrılır? (Sürət 21.09.2015 16:21:43)

- ✓ antibioz, neytralizm, simbioz
- mutualizm, formalizm, parazitizm
- komensalizm, dayanıqlıq, sabitlik
- neytralizm, sabitlik, mutualizm
- sabitlik, dayanıqlıq, dəyüşkənlik

366. Hansı dəyişiklər ekosistemin daha fundamental xarakteristikalarına toxunur? (Sürət 21.09.2015 16:21:23)

- aylıq dəyişiklər
- rüblük dəyişiklər
- ✓ mövsümi dəyişiklər
- sutkalıq dəyişiklər
- illik dəyişiklər

367. F.Klementsə görə suksessiya prosesi ümumi halda aşağıdakı fazalardan keçir. Hansı cavab düzgün deyil. (Sürət 21.09.2015 16:21:00)

- miqrasiya
- çılpaqlaşma
- reaksiya; sabitləşmə
- eseziz; yarış;
- ✓ müvazinət

368. Canlı orqanizmlər kompleksinin fəaliyyəti ilə dəyişdirilmiş qidalayıcı mühitdə yaranan biosenoz neçənci suksessiya adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:20:56)

- ✓ ikinci suksessiya
- birinci suksessiya
- onuncu suksessiya
- beşinci suksessiya
- üçüncü suksessiya

369. Bitki aləmində struktur və funksional dəyişiklər zamanı üzrə nə cür xarakter daşıyır? (Sürət 21.09.2015 16:20:47)

- sutka üzrə dəyişir
- gün ərzində dəyişir
- ✓ mövsüm üzrə dəyişir
- ay ərzində dəyişir
- il ərzində dəyişir

370. Biosenozun formalaşması suksessiya prosesinin neçənci fazasıdır və necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:20:39)

- birinci fazasıdır, çılpaqlaşma adlanır
- ✓ axırıncı fazası, sabitləşmə adlanır
- ikinci fazasıdır, miqrasiya adlanır
- dördüncü fazasıdır, yarış adlanır
- üçüncü fazasıdır, esezis adlanır

371. Biosenozda inkişaf zamanı bir növün başqası ilə əvəz edilməsi, başqa sözlə biosenozun yeni ərazidə keyfiyyətcə yeniləşməsinə nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:20:33)

- ekoloji tarazlıq deyilir
- ekoloji dayanıqlıq deyilir
- ✓ ekoloji suksessiya deyilir
- ekoloji homeostaz deyilir
- ekoloji enerji deyilir

372. Biosenozlar dəyişkən coğrafi mühit şəraitində yaşadıqlarından ekosisteminin öz əsas funksiyasını dayanıqlı surətdə yerinə yetirməsi üçün hansı uyğunlaşma mexanizmi ilə təmin olunmalıdır? (Sürət 21.09.2015 16:20:37)

- adaptasiya ilə
- reaksiya ilə
- rəqabət ilə
- ✓ biosenotik uyğunlaşma ilə
- dəyişilmə ilə

373. Ekosistemdə canlıların fəallıq dövrünün zaman üzrə bölünməsi birbaşa nəyə təsir göstərir? (Sürət 21.09.2015 16:21:03)

- rəqabəti gücləndirir
- rəqabət böhran hala çatır
- rəqabət stabilləşir
- ✓ rəqabəti zəiflədir
- rəqabət normallaşır

374. Hansı ekoloji amillər orqanizm növlərinin bu və ya digər yaşayış yerlərinə nüfuz etməsini məhdudlaşdırır?

- icarə verilən amillər
- yol verilər amillər
- mümkün olan amillər
- qadağan olunmuş amillər
- ✓ məhdudlaşdırıcı ekoloji amillər

375. Oturaq həyat tərzini keçirən heyvanlarda hər bir fərdin yaşamaq və törəmək imkanı olur və populyasiyanın artımı üçün nə cür şərait yaranır?

- ✓ əlverişli
- dözülməz
- stabil
- kritik
- əlverişsiz

376. Populyasiyalar ərazidə neçə tipdə yayılırlar?

- ✓ müntəzəm, təsadüfi, qrup halında
- qrup halında, daimi, arabir
- arabir, ani, qəflətən
- qəflətən, biranlıq, təsadüfi
- təsadüfi, qəflətən, ani

377. Populyasiyaların ətraf mühitlə dinamik tarazlığı saxlanması prinsipinə nə deyilir?

- ✓ populyasiyaların hemoestazı
- populyasiyaların stabilliyi
- populyasiyaların dinamikliyi
- populyasiyaların tarazlığı
- populyasiyaların uyğunsuzluğu

378. Su hövzələrində aşağıdakı göstərilən amillər ekoloji faktor kimi su ilə yaşayan canlılara təsir edir. Hansı cavab düzgün deyil?

- kobud disperləşmiş maddələr
-

Na^+ , K^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+} , NH^+ , $HClO_3$, Cl^- , NO_3^- – ionlarının qatılığı

- suyun pH cəstəricisi
- suyun qələvliliyi
- ✓ suyun buxarlanması

379. Su mühiti ilə bağlı olan və canlılara təsir edən ekoloji faktorlar hansılardır?

- ✓ hidrokimyəvi və hidrofiziki faktorlar
- hidroreduksion və hidromaqnetik faktorlar
- hidrooksid və hidrooptik faktorlar
- hidropizoliz və hirotermiki faktorlar
- hidrobioloji və hidromexaniki faktorlar

380. Torpağın edafik amillərinə aşağıdakılar aid edilir. Hansı cavab düzgün deyil?

- ✓ torpağın şoranlığı
- torpağın kimyəvi tərkibi
- torpaqda dövr edən üzvi və qeyri-üzvi maddələr
- qaz və su
- torpağın quruluşu

381. Torpaqda ölmüş orqanizmlərin çürüməsi nəticəsində hansı maddələr əmələ gəlir?
- qeyri-üzvi maddələr
 - kimyəvi maddələr
 - qumsal maddələr
 - amorf maddələr
 - ✓ üzvi maddələr
382. Torpaqda üzvi maddələrin parçalanması nəticəsində əmələ gələn amorf maddəyə nə deyilir?
- gil deyilir
 - ✓ humus deyilir
 - daş deyilir
 - qumsal deyilir
 - qum deyilir
383. Yerdə baş verən hansı hadisələr canlı orqanizmlərə, populyasiyalara qəflətən və epizotik təsir göstərir?
- ✓ texnotik hadisələr
 - Zəlzələlər
 - Vulkan püskürmələri
 - Güclü yağışlar
 - Sürüşmələr
384. Yerdə baş verən texnotik hadisələr canlı orqanizmlərə və populyasiyalara necə təsir göstərir?
- güclü və öldürücü təsir göstərir
 - gözlənilən və uzun müddətli təsir göstərir
 - ✓ qəflətən və epizodik təsir göstərir
 - gözlənilməz və ölümcül təsir göstərir
 - hiss olunmaz və zəif təsir göstərir
385. Canlıların quruluşunun və onların istiqamətlənmə qabiliyyətlərinin formalaşmasında hansı geofiziki amilin böyük təsiri olmuşdur?
- ✓ yerin cazibə sahəsinin
 - yerin texnotik hadisələri
 - vulkan püskürmələri
 - yeraltı suxurlar
 - yerin maqnit sahəsinin
386. Birgə yaşayan müxtəlif növlərin heterotipik reaksiyalarının təsiri neçə cür ola bilər?
- münasib, əhəmiyyətli, sabit
 - bitərəf, əlverişli, münasib
 - ✓ neytral, əlverişli, əlverişsiz
 - bitərəf, əhəmiyyətli, neytral
 - sabit, qənaətbəxş, əlverişsiz
387. Birgə yaşayan müxtəlif növlərin heterotipik reaksiyalarının aşağıdakı kombinasiyaları mövcuddur. Hansı cavab düzgün deyil?
- neytralizm; rəqabət;
 - kirayəçilik; kommensalizm;
 - amensalizm; yırtıcılıq, parazitizm
 - ✓ qonşuluq; düşmənçilik
 - simbioz; əməkdaşlıq;
388. Orqanizmin struktur xüsusiyyətlərinin mühit amillərinə uyğunlaşması necə adlanır?
- ✓ morfoloji adaptasiya
 - kimyəvi adaptasiya

- bioloji adaptasiya
- ekoloji adaptasiya
- fiziki adaptasiya

389. Canlı orqanizmin inkişafının hər hansı bir mərhələsində ona bilavasitə təsir edən mühit elementinə nə deyilir?

- ətraf mühit deyilir
- mexaniki amil deyilir
- yaşıl amil deyilir
- antropogen amil deyilir
- ✓ ekoloji amil deyilir

390. Müasir dövrdə kainatın, yer kürəsinin və cəmiyyətin inkişafı üzrə konsepsiyaları neçə qrupa ayrılır?

- ✓ 3 qrupa ayrılır
- 7 qrupa ayrılır
- 2 qrupa ayrılır
- 4 qrupa ayrılır
- 5 qrupa ayrılır

391. Bəzi alimlərin fikrində cəmiyyət artıq hansı dövərə keçmişdir?

- biosfer dövrünə
- litosfer dövrünə
- daş dövrünə
- ✓ noosfer dövrünə
- hidrosfer dövrünə

392. Noosfera anlayışının hansı alimlər elmə gətirmişlər?

- L.Landon və Ç.Darvin
- N.Dokuçayev və V.Vernadski
- M.Lomonosov və A.Miçurin
- Hekkel və Zyuss
- ✓ P.Teyer de Şarden və E.Lerua

393. Biosferdə canlı orqanizmlərin tərkibinə daxil olmaqdan onun həyat fəaliyyəti ilə bağlı olan maddələr dövrünə nə deyilir?

- abiotik dövrən
- müvazinətli dövrən
- canlı dövrən
- ✓ qoşma biotik dövrən
- sabit dövrən

394. Bitkilərin tənəffüsü zamanı mənimsənilən, fotosintez prosesində havaya daxil olan qaz hansıdır?

- azot
- metan
- xlor
- karbon
- ✓ oksigen

395. Hansi suxurlar təbiətdə fosforun əsas mənbələri sayılır?

- hepatitlər
- minerallar
- ✓ dağ suxurları
- duzlar
- seolitlər

396. Mikroorqanizmlərin ölü qalıqlarını parçalaması nəticəsində torpağa hansı element daxil olur?
- azot
 - oksigen
 - fosfor
 - ✓ kükürd
 - hidrogen
397. Üzvi maddələrin yandırılması, çürüməsi və parçalanması, bitki və heyvanların tənəffüzü zamanı hansı qaz əmələ gəlir?
- ✓ karbon qazı
 - oksigen qazı
 - natrium qazı
 - natrium qazı
 - azot qazı
398. Ekologiya elmi hansı fəaliyyət sahələrinə təsir göstərir?
- iqtisadiyyata, dinə, əxlaqa, tərbiyəyə, əmək fəaliyyətinə
 - mədəniyyətə, musiqiyə, siyasətə, sosial vəziyyətə
 - əxlaqa, davranışa, biliyə, əmək fəaliyyətinə
 - ✓ iqtisadiyyata, mədəniyyətə, əxlaqa, siyasətə
 - əmək fəaliyyətinə, tərbiyəyə, dinə, əxlaqa
399. Ekologiyanın kompleks bir elmə çevrilməsi onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir?
- I mərhələsinə
 - IV mərhələsinə
 - II mərhələsinə
 - ✓ III mərhələsinə
 - V mərhələsinə
400. Ekologiyanın bir elm kimi formalaşması və təşəkkül tapması onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir?
- VI mərhələsinə
 - II mərhələsinə
 - III mərhələsinə
 - ✓ I mərhələsinə
 - V mərhələsinə
401. radioaktiv çirklənmənin əsas mənbəyi?
- AES-da olan qəzalar
 - kimya sənayesinin inkişafı
 - nüvə sınaqları
 - ✓ İES-nin tikilməsi
 - sunami hadisəsi
402. Freon qazının ozon təbəqəsinə təsiri ilin hansı fəslində daha güclü olur?
- ilin bütün fəsillərində
 - yayda
 - payızda
 - ✓ qışda
 - yazda
403. Təbiətdə heyvan və bitkilərin coğrafi yayılmasının, ekologiya və fiziologiyasının bir çox vacib anlarını hansı qayda müəyyən edir?
- inkişaf qaydası

- üzlaşma qaydası
- tərəqqi qaydası
- ✓ minimum qaydası
- yaşamaq qaydası

404. Orqanizmə birtərəfli təsir edən xarici mühit amili necə adlanır?

- Qoşma biotik
- Fiziki
- Ahtropogen
- Biotik
- ✓ abiotik

405. Orqanizmin hər bir xarici amilə uyğunlaşması nə ilə bağlıdır?

- əmək sərfi ilə
- hava şərti ilə
- ✓ enerji sərfi ilə
- su sərfi ilə
- torpaq sərfi ilə

406. Heyvanların hava mühitində hərəkət etmələri üçün təkamül prosesində onlarda hansı orqan əmələ gəlmişdir?

- ✓ ağciyər əmələ gəlmişdir
- qaraciyər əmələ gəlmişdir
- mədə əmələ gəlmişdir
- böyrəklər əmələ gəlmişdir
- göslər əmələ gəlmişdir

407. Hansı geofiziki hadisələr zamanı ürək-damar xəstəlikləri hipertoniyası olan adamların vəziyyəti pisləşir.

- güclü tufanlar zamanı
- güclü qasırğılar zamanı
- güclü sunamilər zamanı
- ✓ maqnit tufanları zamanı
- güclü küləklər zamanı

408. Malliyi 13 dərəcə olan dağ yamaclarında hansı bitkilər müşahidə olunur?

- tikanlı bitkilər
- suya tələbkar bitkilər
- ✓ susuzluğa dözümlü bitkilər
- iynəyarpaqlı bitkilər
- günəş həssas bitkilər

409. Biosferdə neçə növ maddələr dövrənı gedir?

- ✓ abiotik, biotik, qoşma, biotik
- hüceyrə, növ, orqanizm
- canlı, cansız, hüceyrə
- biotik, canlı, cansız
- abiotik, canlı, hüceyrə

410. Ekologiya elminin inkişaf tarixini neçə mərhələyə ayırırlar?

- 4 mərhələyə
- 7 mərhələyə
- ✓ 3 mərhələyə
- 2 mərhələyə
- 5 mərhələyə

411. Birinci trofik səviyyədə xarici enerjidən istifadə edilərək yaradılan üzvi maddə kütləsinə necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:18:28)
- əvvəlinci məhsul adlanır
 - ✓ ilk məhsul adlanır
 - son məhsul adlanır
 - aralıq məhsul adlanır
 - sonuncu məhsul adlanır
412. Biosenozlardan aşağıdakı parçalanma məhsulları xaric edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:18:23)
- istilik
 - biogen maddələrin parçalanma məhsulları
 - karbon qazı
 - oksigen
 - ✓ bərk maddələr
413. Trofik səviyyədə biokütlənin və onunla bağlı olan enerjinin neçə faizi bir səviyyədən o birinə keçir? (Sürət 21.09.2015 16:18:17)
- təqribən 15%-i
 - təqribən 21%-i
 - təqribən 7%-i
 - ✓ təqribən 10%-i
 - təqribən 25%-i
414. İnsanlar tərəfindən yaradılan müxtəlif təsərrüfat sahələrinə, əkin sahələrinə, süni göllərə, parklara və başqa biogeosenozlara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:18:11)
- ✓ aqrobiogeosenozlar deyilir
 - biosfer deyilir
 - biosenoz deyilir
 - biotop deyilir
 - ekosistem deyilir
415. Qida zənciri sistemində konsumentlər səviyyəsində yaranan və toplanan biokütlə necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:18:08)
- axırıncı məhsul adlanır
 - ✓ ikinci məhsul adlanır
 - beşinci məhsul adlanır
 - üçüncü məhsul adlanır
 - sonuncu məhsul adlanır
416. Qida zəncirləri sistemində birinci trofik səviyyəsini hansı orqanizmlər təşkil edir? (Sürət 21.09.2015 16:18:04)
- ✓ prodüsent növləri
 - bitki növləri
 - birhüceyrəlilər
 - bakteriya növləri
 - göbələk növləri
417. Qida zəncirləri sistemində konsument orqanizmlər neçənci trofik səviyyəni təşkil edirlər? (Sürət 21.09.2015 16:17:57)
- III trofik səviyyəni
 - ✓ II trofik səviyyəni
 - VI trofik səviyyəni
 - V trofik səviyyəni
 - I trofik səviyyəni
418. Üzvi maddələri işıq enerjisi hesabına sintez edən canlılara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:17:53)

- sinetroflar deyilir
- √ fototroflar deyilir
- fotosintetiklər deyilir
- homeotroflar deyilir
- sintetiklər deyilir

419. Biogeosenoz neçə komponentdən ibarətdir? (Sürət 21.09.2015 16:17:45)

- hidrosfer və atmosferdən
- litosfer və torpaqdan
- ekosistem və biotopdan
- cansız və canlılardan
- √ biotop və biosenozdan

420. Populyasiyalarda təcrid olunmalar necə cür olur? (Sürət 21.09.2015 16:17:27)

- süni və təbii
- məkan və zaman
- coğrafi və süni
- ekoloji və təbii
- √ coğrafi və ekoloji

421. Hansı fərdlər yaşadıkları sahəyə bağlı olurlar və onun sərhədlərini keçdikdə səmt reaksiyası onların geriye qayıtmasını stimullaşdırır? (Sürət 21.09.2015 16:17:22)

- otyeyən heyvanlar
- √ rezident-fərdlər
- parazitlər
- onurğalılar
- yırtıcılar

422. Ayrı-ayrı təbii populyasiyaların genafondları bir-birindən aşağıdakı əlamətlərə görə fərqlənirlər. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:17:17)

- irsi müxtəlifliklə
- fərdlərin payının dinamik tarazlığı ilə
- müxtəlif genatipli fərdlərlə
- genetik vəhdətlə
- √ əlamətlərə görə fərqlənmirlər

423. Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı:

- Kür çayı
- Lənkərançay
- √ samur
- qudyaçay
- Araz çayı

424. Ekoloji lisenziya , vergi və ekoloji investisiya hansı siyasətə daxildir?

- qeyri fiksəl
- makroregional
- regional
- √ fiksəl
- lokal

425. Neft və neft məhsulları hansı su hövzələrini daha çox çirkəndirir? (Sürət 21.09.2015 16:10:17)

- çay və göl sularını
- √ okean və dəniz sularını

- Gölməçə və quru sularını
- Bataqlıq və gölməçə sularını
- bulaq və nohur sularını

426. Orqanizmlərdə qidanın bağırsaqlarda sorulmamasına nə səbəb ola bilər. (Sürət 21.09.2015 16:10:13)

- Turşuluğun çatışmamazlığı
- ✓ su çatışmamazlığı
- İstiliyin çatışmamazlığı
 - Hava çatışmamazlığı
 - oksigen çatışmamazlığı

427. Orqanizmlərdə hansı proseslər su mühitində gedir? (Sürət 21.09.2015 16:10:10)

- ✓ bütün bioloji proseslər
- Bütün kimyəvi proseslər
 - Bütün fotosintez proseslər
 - Bütün aerob proseslər
 - Bütün fiziki proseslər

428. Suların çirkləndirən mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:10:06)

- sənaye müəssisələrinin tullantıları
 - məişət suları
 - inşaat və meşə materialları
 - sənaye müəssisələrinin çirkab suları
- ✓ bulaqların suyu

429. Suyun səthində yayılan hansı çirkləndirici sudaki canlı aləmin törəməsi imkanlarını məhdudlaşdırır? (Sürət 21.09.2015 16:10:03)

- ✓ neft və neft məhsulları
- bərk tullantılar
 - inşaat materialları
 - meşə materialları
 - məişət tullantıları

430. Yerüstü suların fiziki-kimyəvi xassələri müxtəlif olub, aşağıdakılardan asılıdır. Hansı cavab düzgün deyil (Sürət 21.09.2015 16:09:55)

- yerləşdiyi ərazilərinin hidrogeoloji şəraitindən
 - ərazinin sanitariya-gigiyena vəziyyətindən
 - torpağın çirklənmə dərəcəsindən
 - çirkləndiricilərin tərkibindən
- ✓ atmosfer havasının tərkibindən

431. Atmosferə antropogen və təbii yolla kənar maddələrin daxil olunması nəticəsində hansı hadisə baş verir? (Sürət 21.09.2015 16:11:02)

- atmosfer çirklənmiş
 - atmosfer tərkibi dəyişir
 - atmosferin temperaturu yüksəlir
 - atmosfer soyuyur
- ✓ atmosfer çirklənir

432. Atmosferə yayılan ilkin çirkləndirici maddələr sonralar fiziki-kimyəvi proseslərə uğruyaraq hansı qrup çirkləndiriciləri əmələ gətirir? (Sürət 21.09.2015 16:10:59)

- üçüncü qrup
- ✓ ikinci qrup
- qrup yaratmır
 - beşinci qrup
 - dördüncü qrup

433. Atmosferin hansı təbəqəsində hidrogen yerin cazibə sahəsindən çıxaraq onun tacını yaradır? (Sürət 21.09.2015 16:10:56)
- troposfer
 - √ ekzosfer
 - stratosfer
 - termosfer
 - mezosfer
434. Canlıların həyat fəaliyyəti nəticəsində əmələ gələn maddələrə nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:05:44)
- üzvi maddə deyilir
 - qeyri-üzvi maddə deyilir
 - mineral maddə deyilir
 - polimer maddə deyilir
 - √ biogen maddə deyilir
435. Ekologiya elminin inkişaf tarixini neçə mərhələyə ayırırlar? (Sürət 21.09.2015 16:05:50)
- 5 mərhələyə
 - √ 3 mərhələyə
 - 7 mərhələyə
 - 4 mərhələyə
 - 2 mərhələyə
436. Təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələrini və təsirlərin ümumi qanunauyğunluqlarını hansı elm sahəsi öyrənir? (Sürət 21.09.2015 16:05:53)
- √ ekologiya
 - kimya
 - biologiya
 - tarix
 - fizika
437. Ekologiyanın inkişafında Ç.Darvinin hansı nəzəriyyəsinin böyük təsiri olmuşdur? (Sürət 21.09.2015 16:06:00)
- ibtidai nəzəriyyənin
 - bərabərsizliklər nəzəriyyəsinin
 - piramidalar nəzəriyyəsinin
 - √ təkamül nəzəriyyəsinin
 - təbiət haqqında nəzəriyyənin
438. Populyasiyaların strukturunu və dinamikasını hansı ekologiya öyrənir? (Sürət 21.09.2015 16:06:23)
- sinekologiya öyrənir
 - √ demoeologiya öyrənir
 - antoekologiya öyrənir
 - mühəndis ekologiyası öyrənir
 - biologiya öyrənir
439. Ekologiyanın inkişafı uzun müddət hansı vəziyyətə davam etmişdir? (Sürət 21.09.2015 16:06:26)
- populyasiya səviyyəsində
 - ekosistem səviyyəsində
 - √ autoekologiya səviyyəsində
 - sinekologiya səviyyəsində
 - biosenoz səviyyəsində
440. Canlı orqanizmlərin onları əhatə edən mühitlə struktur əlaqələrinin öyrənilməsi hansı elm sahəsinin predmetidir? (Sürət 21.09.2015 16:06:35)

- riyaziyyatın
- biologiyanın
- √ ekologiyanın
- fizikanın
- kimyanın

441. Bir-biri ilə funksional bağlılıqda olan canlı orqanizimlərin çoxnövü birliyi necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:06:39)

- √ biosenoz adlanır
- biogeosenoz adlanır
- ekosistem adlanır
- biokütlə adlanır
- biotop adlanır

442. Ümumi ekologiya hansı bölmələrdən ibarətdir? (Sürət 21.09.2015 16:06:50)

- tətbiqi, riyazi, informativ
- √ autoekologiya, populyasiya ekologiyası, sinekologiya
- botanika, kibernetika, biologiya
- biologiya, anatomiya, akustika
- akustika, səs-küy, optika

443. ətraf mühitdə insanı maraqlandıran parametrlərin müşahidə vasitəsilə dinamikada öyrənilməsi hansı ekoloji sistem vasitəsilə həyata keçirilir? (Sürət 21.09.2015 16:06:55)

- ekoloji müşahidə vasitəsilə
- ekoloji tədqiqat vasitəsilə
- ekoloji hesablamalar vasitəsilə
- empirin düsturları vasitəsilə
- √ ekoloji monitorinq vasitəsilə

444. ətraf mühitin pisləşməsinə səbəb olan amillərdən biri də nə hesab olunur? (Sürət 21.09.2015 16:06:59)

- sənaye sahələrinin genişlənməsi
- turşulu yağışlar
- √ elm və texnikanın inkişafı
- Torpaq eroziyaları
- təbii fəlakətlər

445. Autoekologiya, populyasiyalar ekologiyası, sinekologiya hansı ekologiyasının bölmələridir? (Sürət 21.09.2015 16:07:03)

- tətbiqi ekologiyanın
- nəzəri ekologiyanın
- √ ümumi ekologiyanın
- məişət ekologiyasının
- mühəndis ekologiyasının

446. Ekoloji problemlərin həllində ekoloji üsullardan əlavə hansı tədqiqatlar aparılmalıdır? (Sürət 21.09.2015 16:07:06)

- kimyəvi, fiziki, təsərrüfat-iqtisadi
- √ təsərrüfat-iqtisadi, sosial və siyasi
- texniki, iqtisadi, maliyyə
- mühasibat, maliyyə, sosial
- fiziki, bioloji, sosial

447. Müasir biosferin vəziyyətini müəyyən edən ən əhəmiyyətli amillərdən biri nə hesab olunur? (Sürət 21.09.2015 16:07:09)

- √ insanın fəaliyyəti
- insanın fəaliyyətsizliyi

- insanın müdaxiləsi
 - insanın hərəkəti
 - insanın biganəliyi
448. Sənaye sahələrinin və kənd təsərrüfatının tələbləri ilə bağlı olan, o cümlədən ətraf mühitə canlıların və insanın təsirini öyrənmək üçün hansı ekoloji metoddan istifadə edilir? (Sürət 21.09.2015 16:07:13)
- adi metodlar
 - monitorinqdən
 - riyazi modelləşdirmədən
 - ixtiyari metodlardan
 - ✓ indikasiya metodundan
449. Biosenoqlar maddə, enerji və informasiya baxımından necə sistemlərdir. (Sürət 21.09.2015 16:07:27)
- qapalı sistemlərdir
 - yarımqapalı sistemdir
 - yarımaqıç sistemdir
 - ✓ açıq sistemdir
 - tək sistemdir
450. Yer kürəsinə həyatın kosmosdan mikroorqanizmlərin spora vasitəsilə gəldiyini iddia edən nəzəriyyə necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:07:32)
- ✓ Panspermiya nəzəriyyəsi
 - kvant nəzəriyyəsi
 - fəlsəfi nəzəriyyəsi
 - idrak nəzəriyyəsi
 - təkamül nəzəriyyəsi
451. Orqanizm hansı təbiətin təşkil olunma səviyyəsində hansı səviyyənin əsas elementidir? (Sürət 21.09.2015 16:07:36)
- Bakteriya səviyyəsinin
 - Hüceyrə səviyyəsinin
 - ✓ orqanizm səviyyəsinin
 - Populyasiya səviyyəsinin
 - Mikroorqanizmə səviyyəsinin
452. Hüceyrəli orqanizmləri hansı yarımqruplara ayırırlar? (Sürət 21.09.2015 16:07:40)
- bakteriyalar və göbələklər
 - bitkilər və heyvanlar
 - otyeyənlər və ətyeyənlər
 - göbələklər və mikroblar
 - ✓ prokariotlar və eukariotlar
453. Heterotroflar qidalanma üsuluna görə hansı qruplara aid edirlər? (Sürət 21.09.2015 16:07:43)
- bakteriyalar qrupuna
 - göbələklər qrupuna
 - avtotroflar qrupuna
 - ✓ heyvanlar qrupuna
 - həşəratlar qrupuna
454. Hansı dövrdə Yer atmosferində su buxarı, karbon qazı, metan, ammoniyak və başqa qazlar mövcud olmuşdur? (Sürət 21.09.2015 16:07:47)
- daş dövründə
 - mis dövründə
 - müasir dövrdə

- vulkanlar dövründə
- √ katarxeymeqa dövründə

455. Eykarid canlılar hansı qruplara ayrılır? (Sürət 21.09.2015 16:07:50)

- hüceyrəli və hüceyrəsizlər
- √ birhüceyrəli və çox hüceyrəli
- çox hüceyrəli və monohüceyrəli
- polihüceyrəli və hüceyrəsizlər
- monohüceyrəli və dihüceyrəli

456. Avtotraf orqanizmlər tərəfindən sintez edilmiş məhsullar hesabına yaşayan canlılar necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:07:58)

- avtotroflar adlanır
- √ heterotroflar adlanır
- bakteriyalar adlanır
- göbələklər adlanır
- birhüceyrəli adlanır

457. Avtotrof xassələrini saxlamaqla hazır üzvi maddələrlə qidalanan orqanizmlər necə adlanır? (Sürət 21.09.2015 16:08:03)

- √ mikrotroflar adlanır
- avtotrof adlanır
- göbələk adlanır
- virus adlanır
- heterotrof adlanır

458. Müasir təsəvvürlərə görə həyatın əmələ gəlməsi aşağıdakı mərhələlərdən keçmişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:08:06)

- qazlardan və su buxarlarından ibarət atmosfer yaranmışdır
- √ qeyri-üzvi maddələr üzvi maddələrə çevrilmişlər
- monomerlərin polimerləşməsindən bioloji polimerlər yaranmışdır
- protobionlar, hüceyrə yaranmışlar
- biokimyəvi monomerlərin abiogen sintezi baş vermişdir

459. Hansı canlılar qidalanma üsuluna görə prodüsent, konsument, redüsent kateqoriyalarına ayrılır? (Sürət 21.09.2015 16:08:09)

- bitkilər
- √ heyvanlar
- viruslar
- göbələklər
- həşəratlar

460. Adaptiv əlamətlərinə görə insanlar necə qruplaşdırılmışdır? (Sürət 21.09.2015 16:08:22)

- asiyalı, zənci, qaraçı
- qaraçı, sarı, zənci
- √ avropoid, zənci, monqoloid
- monqoloid, çəpgözlü, zənci
- zənci, ağ, sarı

461. Yüksəkliklərdə və dağlıq ərazilərdə yaşayan adamlarda dağ adaptiv tipinin formalaşmasında aşağıdakı ekoloji amillər əsas rol oynamışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:08:30)

- aşağı temperatur
- √ temperaturun kəskin artması
- aşağı atmosfer təzyidi
- oksigen çatışmamazlığı
- birtipli qida

462. Yastı burun, yastı sifət, göz künclərindəki qırıqlar hansı adaptiv irqlərə aid edilir? (Sürət 21.09.2015 16:08:35)

- avropoidlərə aid edilir
- metislərə aid edilir
- qaraçılara aid edilir
- ✓ monqoloidlərə aid edilir
- zəncilərə aid edilir

463. Müəyyən qrup əlamətlərinə görə tarixi inkişafda formalaşmış insan qruplarına nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:08:39)

- millət deyilir
- ✓ irqlər deyilir
- gen deyilir
- mutantlıq deyilir
- qrup deyilir

464. İnsanlarda irsi xəstəliklərin səviyyəsinin yüksəlməsinə nə səbəb ola bilər?

(Sürət 21.09.2015 16:08:44)

- mutasiya
- gentərin dəyişməsi
- ✓ genetik qohumluqlar
- qəbilə qohumluqları
- əhalinin artımının sürəti

465. İnsanın genotipinin xüsusiyyətləri onun hansı qabliyyətini müəyyən edir? (Sürət 21.09.2015 16:08:48)

- uyğunlaşma qabliyyətini
- ✓ yaşama qabliyyətini
- fiziki qabliyyətini
- fizoloji qabliyyətini
- fəaliyyət qabliyyətini

466. İndiki dövrdə və gələcəkdə insanın təkamülünə aşağıdakı amillərin təsir edəcəyi söylənilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:08:52)

- seçmə; say tərkibinin dalğalanması
- genetik-avtomatik proseslər
- ✓ ətraf mühitin təsiri nəzərə alınmır
- mutasiya
- təcrid olunma

467. V.Vernadski biosferi neçə hissəyə ayırmışdır? (Sürət 21.09.2015 16:09:02)

- atmosfer, noosfer, kosmik
- tundra, hidrosfer, dağlar
- litosfer, su örtüyü, kosmik
- ✓ atmosfer, hidrosfer, litosfer
- kosmik, hidrosfer, tundra

468. Canlı maddələrin mühityaratma funksiyası nəticəsində Yer in təbii mühitində aşağıdakı mühüm hadisələr baş vermişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:09:05)

- ilkin atmosferin qaz tərkibi dəyişmişdir
- ✓ təbii mühitdə hər bir dəyişiklik baş verməmişdir
- nəhəng yarpaq şətlərinin buxarlandırıcı səthi yaranmışdır
- yerdə gətirmələrin böyük hissəsi formalaşmışdır
- ilkin okeanların kimyəvi tərkibi dəyişmişdir

469. Biosferdə bioloji dövrandə hansı elementlər iştirak edir ? (Sürət 21.09.2015 16:09:09)

• Fe, Mu, C, O₂, F, He

√ O₂, N₂, C, P, S, H₂

• Cu, Fe, C, H₂, Cl

• C, Pb, Cl, Fe, Zn, Cu

• Pb, Fe, Cu, O₂, F, Cl

470. Günəş şüaları Yer kürəsində neçə cür maddələr mübadiləsi yaradır? (Sürət 21.09.2015 16:09:12)

- biotik dövrən və abiotik dövrən
- biotik dövrən və qoşa biotik dövrən
- kicik dövrən və bioloji dövrən
- √ böyük dövrən və bioloji dövrən
- kicik dövrən və abiotik dövrən

471. V.İ.Vernadskinin təliminə əsasən canlı maddələrin biosferdə neçə əsas funksiyaları vardır. Hansı cavab düzgün deyil ? (Sürət 21.09.2015 16:09:15)

- energetik
- konsentrasiya, destruktiv
- mühityaratma
- nəqlətmə
- √ texnoloji

472. Yer səthinin suyu neçə hissəyə bölünür? (Sürət 21.09.2015 16:09:24)

- dənizlər, göllər, çaylar
- √ dünya okeanı, qitə suları, yeraltı sular
- çaylar gölməçələr, dənizlər
- bataqlıqlar, gölməçələr, okeanlar
- bulaqlar, göllər, nöurlar

473. Uzun illər davam edən təkamül prosesinəicəsində biosferdə nə qədər bitki, heyvan və mikroorqanizmlər yaranmışdır? (Sürət 21.09.2015 16:09:28)

- √ 3 milyon
- 7 milyon
- 4 milyon
- 10 milyon
- 5 milyon

474. Avropada biosferin yuxarı sərhəddi yer səthiqdən hansı hündürlükdədir ? (Sürət 21.09.2015 16:09:31)

- 9-12 km-də
- 8-13 km-də

- 5-8 km-də
- 12-15 km-də
- √ 10-15 km-də

475. Biosferin aşağı sərhəddi hidrosferdə hansı dərinlikdədir? (Sürət 21.09.2015 16:09:35)

- 5-10 km
- 3-9 km
- 4-7 km
- √ 2-11 km
- 7-11 km

476. Biosferin aşağı sərhəddi litosferdə hansı dərinlikdədir ? (Sürət 21.09.2015 16:09:41)

- √ 2-9 km
- 4-7 km
- 5-9 km
- 7-9 km
- 3-5 km

477. Mineral və üzvi hissəciklə hansı suxurların tərkib hissəsini təşkil edir? (Sürət 21.09.2015 16:10:20)

- √ torpaqəmələgətirən ana suxurların
- Daş suxurların
- əhəng suxurların
- düz ssuxurların
- Daş suxurların

478. Temperaturun dəyişməsinə görə atmosferi beş təbəqəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil ? (Sürət 21.09.2015 16:10:37)

- troposfer ; strotosfer
- termosfer
- ekzosfer
- √ kosmos
- mezosfer

479. Atmosfer çirklənmələri atmosferdə gedən mühüm proseslərə ciddi təsir göstərir. Hansı cavab düzgün deyil? (Sürət 21.09.2015 16:10:41)

- iqlim dəyişmələrinə
- √ ozon qatının dəyişməməsinə
- hava cərəyanına
- bütün təbii proseslərə
- günəş şüalarının axın sürətinə

480. Yer atmosferinin müxtəlif kimyəvi tərkibli yuxarı qatı necə adlanır ? (Sürət 21.09.2015 16:10:45)

- homosfer adlanır
- heliosfer adlanır
- √ teterosfer adlanır
- termosfer adlanır
- mezosfer adlanır

481. Hündürlükdən asılı olaraq atmosfer təzyiqi qalxır, yaxud düşür? (Sürət 21.09.2015 16:10:49)

- təzyiq sabit qalır
- təzyiq balanslaşır
- normal təzyiqdən yüksək olur
- √ normal təzyiqdən aşağı düşür
- təzyiq dəyişir

482. Bitkilərdə fotosintez prosesi nəticəsində atmosferə hansı qaz daxil olunur? (Sürət 21.09.2015 16:10:53)

- √ oksigen qazı
- karbon qazı
- ammoniyak
- metan
- azot qazı

483. İcməli su yer kürəsinin hansı sahələrində olduğundan onun yalnız 0,06 – 0,07%-dən istifadə olunur? (Sürət 21.09.2015 16:09:51)

- √ dağlıq və buzlaq sahələrində
- torpaqlarda və dağlarda
- meşələrdə və göllərdə
- düzənliklərdə və savannalarda
- quru və bataqlıq sahələrində

484. köçəri quşların və suitlərin mühafizə olunduğu qoruq

- √ Qızılağac
- Abşeron
- Geirgan
- Zirə
- Şirvan

485. Günəş şüalarının enerjisini və yaxud kimyəvi enerjini istifadə edərək özlərinə lazım olan üzvi maddələri sintez edən canlılara nə deyilir? (Sürət 21.09.2015 16:08:13)

- heterotroflar deyilir
- bakteriyalar deyilir
- bir hüceyrəli deyilir
- prokariotlar deyilir
- √ avtotroflar deyilir

486. əməyin mühafizəsi əsas neçə hissədən ibarətdir?

- √ 4 hissədən
- 2 hissədən
- 3 hissədən
- 5 hissədən
- 6 hissədən

487. əməyin mühafizəsi nəyi öyrədir?

- √ İşçilərin təhlükəlik və sağlam şəraitdə işləmək hüququnu
- Ətraf mühitin mühafizəsi
- Fövqəladə hallardan qorunmağı
- Ekoloji sistem
- Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi

488. Zəhmətkeşlərin əmək hüquqlarının əsas prinsiplərini təşkil edən qanun aktı hansılardır:

- 4.Həmkarlar ittifaqının qərarları
- 5.Müəssisələrin əsasnamələri
- 1.İcra hakimiyyətinin qərarları
- 2.Nazirlər kabinetinin qərarları
- √ 3.Dövlətin konstitusiyası

489. İdarəetmə orqanlarına erqonomik tələblərə aiddir:

- Pambıq kimi yumşaq və ağ olmalıdır
- Səthi sürüşkən olmalıdır
- Buz kimi soyuq olmalıdır
- Polad kimi möhkəm olmalıdır
- ✓ Forması, ölçüləri və səthi iş üçün rahat olmalıdır

490. əmək mühafizəsinə dair vahid dövlət siyasəti kim tərəfindən həyata keçirilir?

- Daxili işlər Nazirliyi tərəfindən
- Milli Məclis tərəfindən
- Həmkarlar təşkilatları tərəfindən
- ✓ Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən
- Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən

491. əmək mühafizəsi kursunun metodoloji əsası nədən ibarətdir?

- Proqnozlaşdırma
- ✓ İş şəraitinin, texnoloji prosesin, istifadə edilən materialların və məhsulun təhlükəlilik dərəcəsinin elmi təhlilindən
- Məntiqi təhlil
- Statik təhlil
- Psixoloji

492. İş yerində əmək mühafizəsi normalarının və qaydalarının yerinə yetirilməsinə bilavasitə kim cavabdehdir?

- Müəssisənin əmək mühafizəsi şöbəsi
- Kadrlar şöbəsi
- Müəssisənin işçiləri
- ✓ Müəssisənin mülkiyyətçisi və işəgötürən
- Həmkarlar təşkilatı

493. əməyin mühafizəsinin I hissəsi nədən bəhs edir?

- Yanğın profilaktikası
- Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından
- ✓ Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsəsindən
- Laboratoriya işlərindən
- Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından

494. əməyin mühafizəsinin IV hissəsi nədən bəhs edir?

- ✓ Yanğın profilaktikası;
- Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından.
- Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
- Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
- Laboratoriya işlərindən;

495. əməyin mühafizəsinin II hissəsi nədən bəhs edir?

- ✓ Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyasından;
- Əmək mühafizəsinin hüquqi – təşkilatı əsəsindən;
- Yanğın profilaktikası.
- Təhlükəsizlik texnikasının əsaslarından;
- Laboratoriya işlərindən;

496. İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- Fiziki
- Təbii
- Mexaniki
- ✓ termiki

- Kimyəvi

497. Çirkab suların mineralaşdırılması nədir?

- √ Təmizlənmiş sulardan duzların çıxarılması
- Çirkab sulardakı mexaniki qarışıqların tam təmizlənməsi
- Çirkab sulardan duzların həll olunmasını həyata keçirilən
- Çirkab sulardan duzların qismən çıxarılması
- Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi

498. Sprinkler nədir?

- OP-5 odsöndürənlər
- OU-8 odsöndürənlər
- OU-5 odsöndürənlər
- √ Sprinkler zərbə təsirli avtomatik klapana açılan səpələyicidir. Yarıq ölçüsü xüsusi seçilmiş böyük rozet müntəzəm suvarmanı təmin edir
- OU-2 odsöndürənlər

499. Yeraltı metal qurğuları korroziyadan mühafizə etmək üçün nədən istifadə olunur?

- Adsorbsiyadan
- İnhibitor tətbiq edilməsi ilə mühafizədən
- Anod mühafizəsindən
- Yalnız protektor mühafizəsindən
- √ Katod və protektor mühafizəsindən istifadə olunur

500. İstehsal binalarında binanın ümumi istilik itkisi hansı düsturla təyin edilir:

•

$$Q_{\text{üm}} = Q_0 + Q_1 + Q_2 + Q_3 \quad vt$$

•

$$Q_{\text{üm}} = Q_0 + Q_B + Q_m \quad vt$$

•

$$Q_{\text{üm}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 \quad vt$$

•

$$Q_{\text{üm}} = Q_1 + Q_2 \quad vt$$

√

$$Q_{\text{üm}} = Q_0 + Q_B + Q_m \quad vt$$